REGD. NO. M. 3152 0-2-0 1-10-53 గురువారం

ఆంధ్రరాష్ట్రావతరణ ప్రత్యేక సంచిక

ఆంధ్రపత్రిక

ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రజాప్రభుత్వ ప్రథమ అధిపతి

శ్రీ టంగుటూరు ప్రకాశంపంతులు

ఆంధ్రరాష్ట్రావతరణ ఫలములు

మంత్రివర్గం దీర్ఘకాలము నిలువదని సూచన

1953-10-1 వ తేది విజయ భాద్రపద బహుళ నవమీ గురువారం - ఉదయం 7 గంటలకు, కన్యాలగ్నమందు రవి హోర బుధ ద్రేక్కాణము, సూర్యనవాంశము, చంద్ర ద్వాదశాంశము, కుజ త్రింశాంశములయందు రాష్ట్రోదయమగును.

			చ గు
	లగ్న కుండలి		కే
రా			శు కు
		శ బు	ర ల

విజయసంవత్సరఫలం:- అధిక వర్షముల వలన అల్పసస్యములు, అకాల వర్షములు సంభవించినను రాష్ట్రీయ వైకల్యము నొందక క్షితి పరిరక్షణయందు జాగరూకత నొందును. అగ్ర ధాన్యములు ఫలించుచుండును. రాష్ట్రపతి కార్యములవలంబించి పృథివీపాలనమున విజయము గాంచును.

భాద్రపద మాసఫలం:- జనులకు భోగ భాగ్యము లుండును. ఔదార్యముచే ప్రజలు రాణించుదురు. శ్రీమంతులకు కొన్ని చిక్కులేర్పడుచుండును.

పునర్వసు నక్షత్రఫలం:- ప్రజోపయోగకర వస్తూత్పత్తి కర్మాగారములుండుటంచేసి రాష్ట్రము స్వయంపోషకమై యుండును.

గురువారఫలం:- మంత్రివర్గము మంత్రాంగ నైపుణ్యము గలదైనను, దీర్ఘ కాలము నిలువదు. దేశము సుభిక్షముగనుండును.

నవమీ తిథిఫలం:- రిక్తతిథి (శూన్యాకారత్వము) దేశమున ప్రతిపదార్థమునకును నిలుకడ యుండదు.

కన్యాలగ్న ఫలం:- లగ్నమున రవియుండుటవలన మంత్రివర్గ పాలనముకంటే రాష్ట్రపతి పాలనకే అవకాశములున్నవి. ద్వితీయ భాగ్యాధిపతియగు శుక్రుడు వ్యయమందు శత్రుస్థానగతుండై యుండుటవలన, దేవతాభక్తి, దయాధర్మ బుద్ధులు లోపించి ప్రజలు నీతిబాహ్యులై, రాజ్యనిర్బంధములకు లోనై కష్టింతురు. ధనభావమున శనిబుధులును, కర్మస్థానమున గురుచంద్రులు శత్రుక్షేత్రగతులైయుండుట మంత్రివర్గము అంతఃకలహమునకు గురియగుచుండును. తృతీయాధిపతియు భూకారకుడు నగు కుజుడు వ్యయమందుండుటవలన ఖనిజ సంపదలు క్రొత్తగాభివృద్ధినొందును. చతుర్థాధిపతి గురువు చంద్రసమేతుడై రాజ్యమందుండుట విద్యావైద్య రాజ్యతంత్రాదులభివృద్ధి నొందును పంచమాధిపతి ద్వితీయమందుటవలన కర్మాగారములు క్రమాభివృద్ధి నొందుటయేగాక ఆర్థికపుష్టి యేర్పడును. సప్తమాధిపతి రాజ్యమందుండుటవలన వ్యాపారాభివృద్ధి, రాజకీయములందు సాహసము, స్వార్థాభిలాష హెచ్చుగా నుండును. అష్టమాధిపతియగు కుజుడు వ్యయమందుండుటవలన జీవనోపాయమున చిక్కులు, తొందరపాటుతో పాప సంకల్పములు హెచ్చుగ నుండును. లాభాధిపతి బుధుడు ద్వితీయమందుండుటచేతను, రాజ్యమున గురు చంద్రులుండుటచేతను, మానవమర్యాదలకు, వ్యాపార గౌరవమునకు ఆజ్ఞాపాలనమునకు లోటుకలుగును. లాభాధిపతి రాజ్యమునకుండుటవలన, లాభమందు కేతువుండుటవలన, ధనధాన్య సంపదలును, పారిశ్రామిక విద్యుచ్ఛక్త్యభివృద్ధియు చక్కగ జరుగును. ద్వాదశమున కుజశుక్రులుండుటవలన ప్రజలకు నష్టకష్టములు కలుగుచుండును. చతుర్థాధిపతి గురువు రాజ్యమందుండుటవలన విశాలాంధ్రావతరణము 1957 లోగా ఏర్పడుటకవకాశమున్నది.

వృషభరాశిగతుడైయుండిన గురువు అతిచారముచే రాజ్యభావము జొచ్చినను రాబోవు మాఘమాసమున మరల వక్రించి వృషభమును బొందునుగావున యిప్పుడేర్పడబోవు మంత్రివర్గము సుస్థిరమని చెప్ప వలనుపడదు.

సర్వజనాభ్యుదయకాంక్షి

యస్. వి. యస్. శాస్త్రి (నెల్లూరు)

ప్రింటింగు

* * *

అన్నిరకాల అచ్చుపనులు అందంగా, ఆకర్షణీయంగా, సకాలంలో, సరసమైన రేట్లకు చేసి యివ్వగలం.

జమీన్‌రైతుప్రెస్

తిప్పరాజువారివీధి — నెల్లూరు.

ఆంధ్రావనికి జై

* * * *

ఎన్నాళ్లనుండో వుండిన మన కోరిక నేటికిఫలించింది. నేడుగదా మనకుహాయి!

లక్ష్మీ స్టోర్సు

నెల్లూరు

కర్నూలులోలేని సౌకర్యం నెల్లూరులో!

* * * *

ఆంధ్ర దేశ రాజధానిగా నిర్ణయింపబడి, సకల సౌకర్యాలు కలుగజేయబడుతున్న కర్నూలులో లేని సౌకర్యం మనకుంది

ఆరోగ్యానికి మించిన మహాభాగ్యం లేదు. ఆ ఆరోగ్యానికి శుచి, రుచి, శుభ్రత, బలం కలిగించే ఫలహారాలు అవసరం. అవి కలిగించడమే మా ఆశయం.

అద్దాలమహల్ శోభ - ఏర్‌కండిషన్డ్‌హాయి!

* * *

మమ్మభిమానిస్తున్న వారందరికి రాష్ట్రావతరణ శుభఘడియల్లో మా ప్రత్యేకాభివందనాల నందజేస్తున్నాం.

ఆంధ్రప్రదేశ్ జిందాబాద్!

సుందర భవన్

ట్రంకురోడ్డు :: :: నెల్లూరు

జమీన్ రైతు

1—10—1953 :: బేస్తవారం శ్రీ విజయ భాద్రపద బహుళ నవమి

సంపుట 25	మేనేజింగ్ఎడిటర్: నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడు సంపాదకుడు: నెల్లూరు శ్రీరామమూర్తి	సంచిక 40

పర్వదినం

అక్టోబరు 1 తేది ఆంధ్రులకు పర్వదినం. రాజాజీ మడి వి నట్లు, భారతీయులందరికి స్వాతంత్రదినం ఎంతటి పవిత్రమైందో, తెలుగువారికి రాష్ట్రావతరణ జరుగుతున్న నేడు అంతటి పర్వదినం!

నలభై సంవత్సరాలుగా ఆంధ్రులు విరంతరం సాగించిన ఆందోళన, త్యాగములు, ఆత్మార్పణల ఫలితమే నేడు అవతరిస్తున్న రాష్ట్రం! స్వరాష్ట్రంకొరకు తమ జీవితాలు నంకితంజేసి, రాష్ట్రసిద్ధి జరుగకముందే దివంగతులైన మహానాయకులు కాశీనాధుని నాగేశ్వరరావు పంతులు, కొండా వెంకటప్పయ్య, కోపల్లి హనుమంతరావు, ముట్నూరు కృష్ణరావు ప్రభృతులకు యీశుభసమయంలో జోహారు లర్పిస్తున్నాము. ప్రత్యేకంగా రాష్ట్రం యీనాడు అవతరించుటకు ఆత్మత్యాగం చేసిన మహనీయుడు శ్రీ పొట్టి శ్రీరాములుగారికి అంజలిఘటిస్తున్నాము.

నవ్యాంధ్రనిర్మాత, సాంఘికప్రవక్త శ్రీ కందుకూరి వీరేశలింగంగారిని ప్రతి ఒక్క ఆంధ్రుడు యీ సమయంలో సంస్మరిస్తాడు. సాంఘిక, రాజకీయ, సాహిత్య, లలితకళా రంగాలలో ఆంధ్రుల విశిష్టతను నిల్పిన మహామహులకు ప్రతి తెలుగువాడు జేజేలు పలుకుతాడు.

ఆంధ్రులకు గర్వించదగిన మహోజ్వల చరిత్ర వుంది. విజయనగర సామ్రాజ్యవైభవాలు, తెలుగుచక్రవర్తుల పౌరుషాలు, స్వదేశాల లోనేగాక ఖండఖండాంతరాలలో ఆంధ్రుల కీర్తిని నిలబెట్టిన రాజుల మహోన్నతగాధలే గాదు; ఇటీవల వంగదేశంతర్వాత, అన్ని రంగాలలో నూతనోత్తేజం వెల్లివిరిసి, ఆ పుత్సాహాతిశయాలు భారత స్వాతంత్రోద్యమానికి ఎనలేని బలాన్ని చేకూర్చినకీర్తి, మనత గూడా ఆంధ్రదేశానికి, తెలుగువారికి దక్కగలదు.

స్వరాష్ట్ర సాధనకంటే, స్వరాజ్యలబ్దే ప్రధానమనిఎంచి, ఆ పోరాటమహాగ్ని గుండంలో ముందు వెనుకలు చూడకుండాదూకి, అగ్రగామిగా నిలిచింది ఆంధ్రజాతి. స్వాతంత్ర్య సాధనే ప్రధానమని తలచకుంటే, ఒరిస్సా, సింధూరాష్ట్రంవలె, ఆంధ్రరాష్ట్రమూ 1936 లోనే అవతరించివుండేది.

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రవిభజనకు ఆంధ్రప్రజ ఏకాకిగా పోరాడింది. విజయం పొందింది. కాని దాన్ని సుస్థిరపరచుకొని, ఆశయాలను నెరవేర్చగలిగినపుడే ఆ విజయం సార్థకంకాగలదు.

ఆంధ్రదేశంలో త్యాగాలకు వెనుదీసేవారుగాని, సేవకు వెనుకంజవేసేవారుగానిలేరు. ప్రతిభావంతులకు, పండితులకు, కవులకు, నాయకులకు ఆంధ్రదేశంలో లోటులేదు. కాని మనకున్న లోపమంతా, అనైక్యత గాంధీజీగూడా ఒక సందర్భంలో ఆంధ్రదేశంలో ప్రతి ఒక్కరూ ఒక్కొక నాయకుడుగా భావిస్తారు అని వ్యాఖ్యానించారు. అది యదార్థంకావచ్చు. అలాంటి ఆత్మవిశ్వాస మొంతదం అభ్యుదయ సూచకమే. కాని అది అనైక్యతకు దారితీసి, రాష్ట్రాన్ని ప్రజలను అధోగతిపాలుగావించడం ఎవ్వరూ అభిలషించ దగిందిగాదు, సహించదగిందీగాదు. రాష్ట్రక్షేమం దృష్ట్యా సమైక్యంగా, ఏకోన్ముఖంగా అందరూ నడవడం అత్యంత అవసరం.

రాష్ట్రం అవతరిస్తున్న యీ శుభసమయంలోనైనా, రాష్ట్రసాధనకు కృషిచేసిన నాయకులు, రాష్ట్ర సుస్థిరతకు, రాష్ట్ర అభ్యుదయసాధనకు, కంకణబద్ధులు కావాలని కోరుతున్నాము. మనరాష్ట్ర విజయం పైననే తక్కిన భాషా రాష్ట్రాల భవిష్యత్తు ఆధారపడి వుందనే విషయాన్నిగూడా మననాయకులు విస్మరించక విభేదాలు మాని రాష్ట్ర సుస్థిరతకు దోహదపడవలసిందిగా కోరుతున్నాము.

స్వరాష్ట్రం రూపొందుతున్న యీ ఆనంద సమయంలో, రాష్ట్రసిద్ధికి కలలుగన్న, మహోన్నత త్యాగాలుచేసిన, ఆత్మార్పణ గావించిన మహాత్ములకు నమోవాకము లర్పిస్తూ, ఆంధ్రరాష్ట్రం సశ్యశ్యామలంగా సంపత్సమృద్ధంగా, పూర్వౌన్నత్యాన్ని అందుకోవాలని, ఆదర్శవంతమైన రాజ్యంకావాలని ఆకాంక్షిస్తున్నాము.

సుప్రభాతమ్

ఆచార్య రాయప్రోలు సుబ్బారావు

★ ★ ★

రాష్ట్రమంగళ సూత్రధారణ
రాగములు చెలరేగువేళను
మామక శ్రీ తెనుగుమాతకు
మహిత జనగణ భణితగీతకు
మంగళమ్ - జయమంగళమ్.

2

భారతాంతర రాష్ట్రభగినీ
పాలితల తిలకాయమానకు
యుగయుగాంతర చరితసరసీ
సుగమశుభ్ర మరాళయానకు
మంగళమ్ - జయమంగళమ్.

3

స్వాదు సదమల సుజలవేలకు
సకల సస్యక్షేత్రమాలకు
విశ్వశోభన కామసీమకు
విహితకవి కలకంఠధామకు
మంగళమ్ - జయమంగళమ్.

౪

రాష్ట్రదీపము దిగ్దిగంతర
రంగముల రంజించి కోభిల
యావదాంధ్ర స్నేహధారల
నమృతకలయై వెలయుత
మంగళమ్ - జయమంగళమ్.

అలైడ్ బైండర్స్

శిఖరంవారివీధి - నెల్లూరు

అన్నిరకాల పుస్తకాలు, అకౌంటు బుక్కులు, నూ్యసునోట్సులు అందంగా చౌకగా బైండుచేసి యివ్వబడును. కళా నైపుణ్యానికి, కట్టడానికి మా ప్రత్యేకత చూడండి. యింకను పెండ్లిపత్రికలు, లేబల్లు, లెట్టరు వగైరా అచ్చులు వేయబడును.

ఆంధ్రావనిలో

ఆరోగ్యానికి - హాయికి - ఆలయము

ఎక్కడ?

మీరు తినకున్నా - వినకున్నా
తిన్నవారిని - కన్నవారిని అడిగి తెలిసికోండి

నేషనల్ లాడ్జి

లాడ్జింగ్ & బోర్డింగ్

నెల్లూరు

ఆంధ్రరాష్ట్రావతరణ శుభసమయంలో
ఆంధ్ర ప్రజానీకానికి మా శుభాకాంక్షలు

మాసీహారిస్ ట్రాక్టర్లు

ఆయిల్ ఇంజన్లు, పంపుసెట్లు, ఎలక్ట్రిక్ మోటార్లు, ఊక కుట్టుమిషన్లు,
మొదలగు యంత్రపరికరములకు ఎరువులు, వేరుసెనగపిండి,
తదితర వ్యవసాయ పరికరములకు,
నెల్లూరు, కడప మండలములకు విక్రేతలు

శ్రీ లలితా ఏజన్సీస్

నెల్లూరు

మీకు వలయు యంత్రములకు, సలహా సహాయములకు
మాతో సంప్రదించండి.

ఆంధ్రభాషాతరంగాలు

అక్టోబరు 1 వ తేది ఆంధ్రజాతికి విజయోత్సవ దినం. గత 40 సంవత్సరాలుగా ఆంధ్రజాతి చేసిన తపస్సు, మహానాయకులు చేసిన త్యాగం, అమరజీవి పొట్టి శ్రీరాములు ఆత్మార్పణతో సాధించిన మహా కృషి ఫలోన్ముఖమైన దినం యిది! ఇందులో యాదృచ్ఛికాంశాలు గాని, ద్వేషాలకు గాని తావులేదు. మూడు కోట్ల ప్రజలుగల ఆంధ్రజాతి సర్వతోముఖంగా అభ్యున్నతి పొందడానికి అభిలషించిన మహాకార్యం. ఆనాటినుండి భాషావలంబితంగా రాష్ట్రాల పునర్నిర్మాణానికి పట్టు ప్రారంభమౌతున్నాయి. ఇది పరిపాలనా సౌలభ్యానికి గాని, జాతివికాసానికి గాని, స్వయం అభ్యున్నతికి గాని అతి అవసరం. బ్రిటిష్ వారి పాలనాగమనంతో తమిళరాష్ట్ర కేంద్ర పట్టణాలు - కాలికట్ మొదలు మద్రాసువరకు - అభివృద్ధి కావడం; తమిళనాడులో రైల్వే ప్రయాణ సౌకర్యాలు అల్లిబిల్లిగా అల్లుకొని పోవడం; విద్యా సంస్థలు, సాంకేతిక కళాశాలలు మున్నగు అన్ని విధములైన సౌకర్యములు తమిళనాడులో ఏర్పడడం, దానితో సర్వతోముఖంగా తమిళనాడు అభివృద్ధి కాగా, రాజకీయంగా [illegible], పై సౌకర్యాలేమీ లేక ఆంధ్రదేశం వెనుకబడిపోవడం తటస్థించింది. ఇదే ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్ర కోర్కెకు ముఖ్య పునాది. ఇందులో ఈర్ష్యాద్వేషాలు గాని, స్వార్థ పిపాసాచేష్టలు గాని లేవు.

ఉభయదేశాలలో మాయమైంటే ఆంధ్రులు, తమిళులు తింటిందలకూర్యయంగా కలిసిమెలిసి, విడదీయుటకు వీలులేనివిధంగా చరిత్ర కన్పిస్తుంది. ఆంధ్రదేశంలో కోనసీమ ద్రావిడులు, ఆరామద్రావిడులు, తుమ్మగుంట ద్రావిడులు, పుదూరుద్రావిడులు... వీరంతా ఆంధ్రులలో ఐక్యమైపోయి నిత్యజీవితంలో కలసిపోయి వున్నారు. ఈనాడు తెలుగువాఙ్మయంలో సుప్రసిద్ధ పండితులు, కవులు చూచుకుంటే వావిళ్లవారు, చదలవాడవారు, వేదంవారు వీరంతా పుదూరుద్రావిడులే. అల్లాడికృష్ణస్వామి, ఆచార్య మామిడిపూడి వెంకటరంగయ్య మున్నగువారుకూడా పుదూరువారే. అట్లే తమిళదేశంలో మున్న ప్రధానమంత్రిత్వం చేసిన కుమారస్వామి రాజా మొదలు, తంజావూరును పరిపాలించిన రఘునాథనాయకులు మొదలు అందరూ తెలుగునాయకులే! తమిళనాడులో వుండే ప్రతి రెడ్డి కుటుంబము, ప్రతి నాయుడు కుటుంబము తెలుగుజాతికి సంబంధించినదే! ప్రతి ముఖ్యపట్టణంలో వ్యాపారం చేసే వైశ్యులలో చాలమంది మాతృభాషాగోత్రానికి సంబంధించినవారుగనే తెలుపబడుతున్నారు. తంజావూరులో ప్రఖ్యాతిపొందిన చిత్రకళలన్నీ తెలుగు రాజులు పోషించినవే. యీనాడు తంజావూరులోని అద్వితీయమైన తెలుగు గ్రంథాలయము నాయకమణిగా విరాజిల్లుచున్నది. 'సంగీత జగత్ జాతిని పాటకులను దిద్దితీర్చిన' త్యాగరాజస్వామి ఈనాడు తమిళయ్యరులలో అనన్యంగా పూజింపబడుచున్న దృశ్యం మరువరానిది. కావున ఆంధ్రులు, తమిళులు ప్రత్యేకంగా చీలినా వారులలోని విడగొట్టరాని సంఘటనలు అట్టే నిల్పుచుండిన యీ ఇరువుర అన్యోన్య మైత్రీభావాలు పెంపొందించునే గాని విడగొట్టజాలవు.

※

ఇప్పటివరకు రాజకీయంగా నాయకత్వములో అనేక దెబ్బలాటలు, చీలికలు, ద్వేషాలు పెరిగి నానాభిన్నాభిన్నమై అగచాట్లపాలైనాం. ఈ అవకాశం చూచుకొని కమ్యూనిస్టులు ఆంధ్రలో బలపడ్డారు. వీరి నాయకత్వానికి అవకాశం లేకుండాపోవడానికి తగిన సన్నివేశం లభించకపోవడంకూడా ఒక ముఖ్య కారణం.

ఆంధ్రరాష్ట్ర అవతరణ మహోత్సవానందంలో
మా అభినందనములుగూడ
అందుకొనండి.

గత చరిత్రవల్ల చీలిపోయిన పక్షాలు, చీలగొట్టబడ్డ పక్షము ఆత్మశోధన చేసుకొనే అవకాశం లభించింది. ఉదాహరణకు ప్రకాశము, రంగా కాంగ్రెసు పక్షము ఏకంగాక తప్పదనే అభిప్రాయం సర్వత్రా, ఆబాలగోపాలం ఏకముఖంగా ఏర్పడ్డది. అదే యీనాటి ముగ్గురు కలయికకు కారణం. ఎల్లరూ గతాన్ని మరచిపోయి, భావి ఆంధ్రరాష్ట్రాన్ని అభ్యుదయపరచే మార్గాన్ని చూచి కృషి చేయవలసి వుంటుంది. ఏమి పొరపాట్లు జరిగినా రాష్ట్రం దెబ్బతినగలదు. దీనితో ఆంధ్రజాతి గౌరవం పదిమందిలో సన్నగిలగలదు. ప్రత్యేక రాష్ట్రాన్ని వ్యతిరేకిస్తున్న ఆక్షేపణలకు మరింత కారణం కాగలదు. ఇందులో వ్యక్తుల ప్రతిష్ఠలు గాని, మాటపట్టింపులు గాని విస్మరించి హృదయాలు కలుపుకొని ఏకముఖంగా నడువవలసియున్నది. ఇది వ్యక్తిద్వేషాలకు, ఈర్ష్యలకు రంగంగాదు. సమష్టి ప్రజల క్షేమవ్యవస్థాపనే ముఖ్యమై పోవలెను. ఆంధ్ర యువజనాన్నంతా సమీకరించి అభ్యుదయ కృషికి పూనుకొనవలెను. యీ మూడు పక్షాలలో ఎవరైనా తప్పటడుగువేస్తే, తప్పుచేస్తే కాలం ఒప్పుకోదు.

※

తాత్కాలిక రాజధాని సమస్యను సామాన్య ప్రజానీకం మరచిపోవలెను. అది నాయకులకు వదిలిపెట్టండి. అది వారు చూచుకుంటారు. ఏ స్థలాన్ని రాజధానిగా నిర్ణయిస్తే, అది మహానగరమైపోతుంది.

కవితకు పెళ్ళిపందిర్లు కప్పించింది. బళ్లారి జిల్లాలో చేరిన విద్యానగర రాజవీధిలో గాని, బెజవాడలో గాదు. కృష్ణదేవరాయల కాలంలో విజయనగర సామ్రాజ్యం విస్తరిల్లిన దినాలలో, అది ఒక మూలనుండే ప్రదేశమనే ప్రసక్తే రాలేదు. 'ఆంధ్ర సామ్రాజ్య దిగ్విజయ స్తంభ' మెత్తించింది పొట్నూరిలో గాని విజయవాడలో కాదుగదా! రాజరాజ నరేంద్రుడు ఆంధ్రరాజ్యాన్ని పాలించింది రాజమండ్రి నుండిగాని, బెజవాడనుండి కాదుగదా! కావున ప్రదేశంలో ఏమీలేదు. అది సామాన్య జనం కంటే, రాజకీయ నాయకులు, దేశకాల ప్రాంతాలననుసరించి ఏది సముచితమో వారు నిర్ణయిస్తారు. ఆ జోలి వదలి, ఎల్లరూ ఆంధ్రరాష్ట్రం, ఆంధ్ర పరిపాలనా చక్కగా జరగడానికి యీ మూడు రాజకీయపక్షాలకు హృదయపూర్వక సహకారమివ్వండి!

※

ఈనాడు మనం నిర్ణయించుకొన్న ఆంధ్ర ఏకైక నాయకుడు ప్రకాశంపంతులు. అది తిరుగులేనిమాట. ఆ కమన సర్వమాధురి ఆయన అడుగుజాడలలో నడచి, ఆయన శకమున్నంతలో వెలిగి, తొలకక విమర్శచేయక మనముందరి గమ్యస్థానాన్ని చేరుకోవలెను.

త్రిమూర్త్యాత్మకం వందే
ఆంధ్రదేవీ నమోస్తుతే

నెల్లూరు జిల్లా
కో-ఆపరేటివ్ హోల్‌సేల్ స్టోర్సు లిమిటెడ్

స్థాపితము—1943

ఆఫీసు:- స్టోన్‌హౌస్‌పేట — వర్కుషాపు:- ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డిరోడ్,
టెలిగ్రాం:- "NELSTORES" నెల్లూరు టెలిఫోన్ 73.

డేవిడ్‌బ్రౌన్—జాన్‌డీర్ ట్రాక్టర్లు—క్రూడ్ ఆయిల్ ఇంజనులు—పంపింగ్‌సెట్లు, అత్యుపయోగకరమైనవి — సరసమైనధరలకు విక్రయించబడును.

బర్మాషెల్‌కంపెనీ H. S. D. ఆయిల్ సప్లయి పంపు వున్నది.

వర్కుషాపులో—పెద్దులకు ట్రిస్సులు, గేట్లు తయారుచేయబడును. మోటారు కార్లు, లారీలు – బస్సులు – ట్రాక్టర్లు– ఇంజన్లు మొదలగునవి నవీన పద్ధతిలో రిపేర్లు, సర్వీసింగ్.

ప్రాథమిక సహకార సంస్థలకు — వినియోగదార్లకు :–
ఆహారధాన్యాలు – కాఫీగింజలు – చక్కెర – ఫలసరకులు – బట్టలు – ఇనుము – ఉక్కు– వ్యవసాయ పరికరములు – రసాయనపు ఎరువులు
హోలుగాను — చిల్లరగాను — సరఫరా చేయబడును

నెల్లూరుటవునులో—స్టోర్సు సభ్యులకు—ఫిక్సిడ్ డిపాజిట్ పద్ధతిన—ఇండెంటులద్వారా ఫలసరకులు (Provisions) సప్లయి చేయబడును

వివరములకు పై చిరునామాప్రకారం ఆఫీసులో - వర్కుషాపులోను తెలిసికొనవచ్చును

ఆర్. సుబ్బరామిరెడ్డి, కార్యదర్శి.
ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి, ప్రెసిడెంటు.

నలభైసంవత్సరాల ఆంధ్రరాష్ట్ర పోరాట చరిత్ర

ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక విశిష్టత, చరిత్ర, భూభాగం, ఉన్నతమైన భావమున్నది. కాకతీయుల కాలం దాటిన తర్వాత ఆంధ్రులకు విశిష్టత లోపించింది. బ్రిటిషు పరప్రభుత్వపు పాలనసర్వంలో ఆంధ్రులు మద్రాసీలైపోయారు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వం తన యుద్ధవ్యూహ పరాక్రమంతో ప్రారంభించి స్వాధీనపరచుకున్న ప్రాంతాలను తన పాలనదృష్ట్యా, విజయపరంపరల దృష్ట్యా మద్రాసు, బొంబాయి, కలకత్తా, కోట కేంద్రముగాని పాలించింది. మద్రాసుకోట క్రింద ఆంధ్ర, అరవ, మలయాళ, కర్నాటక ప్రాంతాలుంచింది. మద్రాసురాజధాని గవర్నరు క్రింద వుండి. రాష్ట్రే మద్రాసురాజధాని లేక ప్రెసిడెన్సీలని, పాలించింది. అటులే కలకత్తా, బొంబాయిలున్నై.

బెంగాలు ప్రజల చైతన్యం బ్రిటిషు ప్రభుత్వాన్ని భయకంపితులను చేసింది. విభజించి పాలించాలని తలంచింది. తలచిన తలంపుగా ఎటి ప్రయత్నం లేకుండా విభాగాలుగా చేసింగా

శ్రీ

హావిలాల
గోపాలకృష్ణయ్య

పూర్వపు బెంగాలు-కలకత్తా రాష్ట్రాన్ని రెండుగా విభజించి ఇటు బీహారులో కొంత, అటు అస్సాంలో కొంత కలుపదలంచి 1905 లో బెంగాలు విభజన చేసింది.

బెంగాలుసింహం గర్జించింది. మహారాష్ట్రులు తమ తిలక్ నాయకులలో శ్రీ లోకమాన్యని నాయకత్వంక్రింద ఉద్రిక్తులౌగుతున్నారు. పంజాబు లజపతిరాయి అధ్యక్షతన ఆవేశ వివశులవుతున్నది. వంగ బెల్బరిని నిద్రలేపారు. బిపిన చంద్రపాల్ నాయకత్వాన సింహగర్జన చేసింది.

అప్పటికే రవీంద్రుని విశ్వభారతిలో వంగజాతి తనసాహిత్యగౌరవాధిక్యతలను గమనించింది. ఆ వేశముండియువకులకు అనుశీలన విగానం ప్రబోధింపసాగింది. వంగవిభజనను ప్రతిఘటింపదలంచింది. జాతికి వంగజాతికే కాదు యావద్భారతజాతికే అవమానంగా భావించింది. మహోద్యమంరాయింది.

ఇదే అదనులో అప్పటివిద్యార్థియైన ఆంధ్రజాతిలో శ్రీ చిలకమర్తి లింగంగారు పండితభావముండి పామరభావం వెలుగుతు రింపాయి సాంఘిక దురాచారాలను, స్త్రీ బానిసత్వాన్ని, అధికార దుర్మార్గాన్ని, ఛాందసభావాలను ఏకధాటిగా విద్యార్థిబృందపు అండతో ప్రతిఘటించి వహ్యాంధ్రుల పూజాదులు చేస్తున్నారు.

ఇందులతోడు వందేమాతరం కుంటే రాజ్యం ప్రజానీకాన్ని ఉద్రిక్తులాపింది. బెంగాలు విభజన దీన్ని ద్విగుణీకృతం చేసింది. చిలకమర్తి లింగంగారు పరువుచేసినపాలంలో రాజమహేంద్రవరంలో శ్రీ గాడిచర్ల హరి సర్వోత్తమరావు నిషాదంయిచ్చి 'స్వరాజ్' పత్రిక ద్వారా సింహగర్జన చేసి బ్రిటిషు ప్రభుత్వ నిర్బంధానికి ప్రథమంగా గురియైరి.

ఈ సంఘటనలన్నీ యావత్ లోకాన్ని కదిలించివేసినవి. ప్రజావాహినులు కదిలినై. ఆంధ్ర యువకులు గుంటూరులో యువజన సాహితీ సమితిలోని ముచ్చట్లలో ఒకభావంగల బెంగాలును విభజించ తలంచేనప్పుడు, ప్రత్యేక భాషగల ఆంధ్రులు మద్రాసు రాష్ట్రంలో వుండ నేల, స్వరాష్ట్రం ఎందుకు సాధించకూడదని

అనే చర్చ సాగించిరి. శ్రీ ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ, చట్టి లక్ష్మీనరసింహశర్మ, శ్రీరం సుబ్బారావు, శివరామభొట్లు, కొండ్లనిక్త్రుల గురునాథం, చల్లా శేషగిరిరావుగారు ఆలోచించ సాగిరి. భారం బలము చేసింది గురునాథంగారు ఇంగ్లీషులో చల్లా శేషగిరిరావుగారు తెలుగు పత్రికలో వ్యాసాలు వ్రాశారు. చివరకు 'ఆంధ్ర' అనే ఇంగ్లీషు పక్ష పత్రిక ప్రారంభించి ప్రచారం చేయసాగారు.

అప్పటికే స్వదేశీ ఉద్యమంలో ఉత్సాహితులైన శ్రీ ముట్నూరి కృష్ణరావుగారు కృష్ణా పత్రికాల, శ్రీ కోపల్లి హనుమంతరావుగారు 'ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల', శ్రీ కె. వి. లక్ష్మణరావుగారు విజ్ఞానచంద్రిక స్థాపించి నూతన ఉద్యమాలు ప్రారంభించారు. శ్రీ చిలుకూరి వీరభద్రరావుగారు 'ఆంధ్రుల చరిత్ర' అందజేశారు. ఆంధ్రుల వ్యక్తిత్వం అవసరం అని దృఢంబయింది.

1912 లో నిడుదవోలులో కృష్ణాజిల్లా మహాసభలో యువకులు 'ఆంధ్రరాష్ట్రం' కోరుదాం అని తీర్మానం తెచ్చారు. అధ్యక్షులు భయపడి అసందర్భం (అవుట్ ఆఫ్ ఆర్డర్) అని త్రోసివేశారు. దీంతో నవయువకులు తీవ్రాలోచన సాగించారు. పెద్దలకు కోపకారణం అయింది యువకులకు నూతనభావోదయంబయింది.

మరు సంవత్సరం ఆంధ్రమహాసభ బాపట్లలో 26-5-1913 న జరిగింది. శ్రీ దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్యగారు స్వాగతంచెప్పారు. శ్రీ బి. యన్. శర్మగారు అధ్యక్షత వహించారు. అప్పటికి వివిధరూపాలలోవున్న ఆంధ్రోద్యమం ఒక నిర్మాణరూపందాల్చింది. అన్ని ఆలోచనలను కేంద్రీకరించింది. ఆంధ్ర జీవనంలో ఉన్నత సంచలనం, ఆలోచన, ఉత్సాహం కలిగించింది.

రాష్ట్రోద్యమ పితామహుడు దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు

అంటే రాష్ట్ర సంఘం ఏర్పడింది. ఆంధ్రోద్యమం భారత జాతీయ స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో నిమగ్నమైపోయింది. ఆంధ్రోద్యమనాయకులు కార్యకర్తలు ఏకొందరోతప్ప అంతా ఆంధ్ర మహాసభగా చేరలేదుగాని, ఎవరికివారు స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో మునిగారు.

రైతాంగం కదలింది. పెదనందిపాడు,

రాష్ట్రసాధనకు ఆత్మార్పణగావించిన మహాతపస్వి శ్రీ పొట్టి శ్రీరాములు

కాంగ్రెసునుండి ఒక సహాయంతో రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమును 1917 లో సాధించింది. భారత స్వాతంత్ర్యం లేనిది స్వరాజ్యమూలేదు, స్వరాష్ట్రమూలేదు అని తలంచారు. స్వరాజ్య సాధనకు కాంగ్రెస్ద్వారా పోరాడటానికి నడుం బిగించారు. కాంగ్రెసులో రాష్ట్రం ఏర్పడింది.

చీరాల, పల్నాటి పుల్లరి నిరాకరణ భారతదేశాన్నే కాదు, ప్రపంచాన్నే ముగ్ధులనుచేసింది. మహోన్నత చరిత్ర పుటలలో నిలిచింది.

ఉద్యమం చల్లారింది. శాసనసభా కార్యక్రమంలోకి దిగింది. శాసనసభలో ఆంధ్ర

రాష్ట్రం కావలెనని తీర్మానం సాధించింది. సైమన్ కమీషన్ వచ్చింది. విచ్చుకత్తికే ఆంధ్రరాష్ట్రం ఇస్తామన్నారు. అందరు భారతదేశంలో భాగస్వాములుగా బహిష్కరించారు. అప్పుడు పట్టలేక ఉత్తరాంధ్రాన్ని ఒరిస్సాలో కలిపింది.

1930 లో ఉప్పుసత్యాగ్రహం వచ్చింది. రైతాంగం కదలింది. ఎనలేని త్యాగాలకు నిలచింది. అనేక యువకులను ఎరవాడ్డింది. గాంధి ఇర్విన్ ఒడంబడిక సాధించింది. గాంధీజీ రెండవ రౌండుటేబిల్ సమావేశానికి వెళ్లుతుంటే రౌండుటేబిల్ సమావేశంలో మా ఆంధ్రరాష్ట్రం విషయం ప్రస్తావించి సాధించండి అని కోరారు.

ఆ సభే విఫలమయింది. రణభేరీ మ్రోగింది. జంకూ గొంకూలేక ఆంధ్రప్రజానీకం నిలచింది. 1932 నుండి 34 వరకు ఉద్యమం నడిచింది. తీవ్రత తగ్గింది. నూతన సంస్కరణలపై దృష్టి సారించింది కాంగ్రెస్, ప్రజానీకం. ఈ వివాహాంలో యువకశక్తి బెంగాలు యువకులలో జైళ్లలో కలియుటంతో నవభావాలు, వర్గ రాజకీయాలు అంటరచుకొన్నారు.

రైతు సంఘాలు, చిన్నగు వర్గ సంఘాలు ప్రారంభమయ్యాయి. రైతాంగం నుండి 'మాకొద్దు జమీందారీ హెచ్చు' అని యువలోకం ముందుండి పోరుసాగించింది. నూతన రాజ్యాంగంవచ్చింది.

1935 అక్టు వచ్చింది. బ్రిటీషుకు అండగా వుండడానికి సింధు, ఒరిస్సా రాష్ట్రాలు నిర్మించుకుంది. తనకు దాసులుగారని ఆంధ్రులకు రాష్ట్రం ఎగవేసింది బ్రిటిషు ప్రభుత్వం. రాష్ట్రాలస్వాతంత్ర్యం అన్నారు. ఎన్నికలు సాగినవి. అన్ని శక్తులు కాంగ్రెసులోనే వున్నవి. బ్రిటిషుకు నడుం విరిగే జవాబుచెప్పినవి. కాంగ్రెస్ శాసనసభలలో మంత్రివర్గాలు స్వీకరించినవి. ఆంధ్రరాష్ట్రం కావలెనని శ్రీ దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్యగారి తీర్మానం అంగీ

తరువాత 14 పేజీలో

నెల్లూరు ప్రయోజనాలకు సోమశిల అవసరం

సోమశిలవద్ద డ్యాము నిర్మించుమనడం నందికొండకు వ్యతిరేకంగాదు

కృష్ణా పెన్నారు ప్రాజెక్టు - నందికొండ ప్రాజెక్టుల మధ్య రేగిన వాదవివాదములకేడిగో నెల్లూరు జిల్లాకు సంబంధించినంతవరకు అతి ప్రాముఖ్యము గల సోమశిలడ్యాము సమస్య కొంతకాలం మరుగునపడింది. దీనికి కారణాలు లేకపోలేదు. కృష్ణా-పెన్నారుస్కీము క్రింద నెల్లూరుజిల్లాలో పారుదలయ్యే భూములన్నిటికీ కాకుండా కృష్ణా-పెన్నారు క్రింద పారుదలకురాని ఈ ఉత్తరప్రాంతాలయిన కనిగిరి, దర్శి, పొదిలితాలూకాలుకూడా నందికొండ స్కీముక్రిందికి వస్తాయి. కావున నెల్లూరుజిల్లాకు ఇక సోమశిలడ్యాము అవసరములేదని కూడా కొంతమంది భావించారు. కాని ఖోస్లా కమిషన్ నందికొండను సిఫారసుచేస్తూ ప్రకటించిననివేదిక వెలువడిన తరువాత సోమశిల డ్యాము ప్రాముఖ్యత ఇప్పుడు అతిప్రధానంగా ముందుకు వచ్చింది.

ఖోస్లా కమిషను సోమశిలకు వచ్చినప్పుడు జిల్లాలోనున్న ప్రముఖులు, పార్టీలు, ప్రజాసంఘాల నాయకులు వారిని కలుసుకొన్నారు. వీరంతా నందికొండస్కీమును బలపరుస్తూ, దానితోకూడా సోమశిలవద్దగల డ్యాము వుండవలసిన ఆవశ్యకతను నొక్కివక్కాణించారు. కాని ఖోస్లా రిపోర్టులో కడపజిల్లాప్రజలకు అతి ప్రాముఖ్యమయిన గండికోటప్రాజెక్టు ప్రస్తావన లేకుండాపోవటం ఎంత అసంతృప్తి నిచ్చిందో నెల్లూరుజిల్లావారికి సోమశిలపైడ్యాము ప్రయోజన్యంలో లేకపోవడం అంత అసంతృప్తిని కలిగించింది. అందువల్ల ఖోస్లాకమీషన్ రిపోర్టు బహిర్గతమయిన తరువాత సోమశిల డ్యాము కొరకు ఆందోళన ప్రారంభమయింది. అన్ని పక్షాలు, సంఘాలు, వ్యక్తులు సోమశిలడ్యాము కావాలని పట్టుపడుతున్నారు. సంతోషించవలసిన విషయమేమిటంటే స్వప్రయోజనాలదృష్ట్యా లేక ప్రాంతీయ అభిలాషతోనో సోమశిలకై పెనుగులాటే ప్రధానమనుకొని, నందికొండను వదలివేయమనిరారో, లేక దానికొరకై ఆందోళన సడలించవలెనో చేయకుండా నందికొండతో కలిపి దానిలో ఒక భాగంగామాత్రమే నెల్లూరుజిల్లావాసుల ఉపయోగందృష్ట్యా సోమశిలపై డ్యామును నిర్మించమని అందరూకోరుచున్నారు.

యీ కోర్కెయొక్క వాస్తవికతను, అవసరాన్ని, ఉపయోగాన్ని కాదనటం నిజంగా నెల్లూరుజిల్లాలో సాహసమే అవుతుంది. అంతేకాకుండా ప్లానింగ్ కమీషన్ ఈ సంవత్సరం లోగా నందికొండప్రాజెక్టుపై తుది నిర్ణయం ప్రకటించనుంది. అందువల్ల నందికొండ ప్రాజెక్టుతో కలిపి సోమశిలడ్యామును నిర్మించవలసిన ఆవశ్యకతను అటు కేంద్రప్రభుత్వం, ఇటు ప్రజలు స్పష్టంగా గుర్తించవలసిన తరుణం ఆసన్నమైంది. సోమశిల డ్యాము అవసరంపై క్లుప్తంగా వివరించడంద్వారా ఈ విషయంపై కొంతమందికున్న అనుమానాలు, అభ్యంతరాలు తొలగిపోయి సోమశిలడ్యామును సాధించను అన్నివైపులనుండి సంపూర్ణ సహకారం లభ్యమౌతుందని నమ్ముతున్నాను.

సోమశిలడ్యాము - దాని లెవలు

పెన్నానదిపై సోమశిలవద్ద డ్యాము నిర్మించి నెల్లూరుజిల్లాకు నీటి సప్లయి నివ్వ కోర్కె యీనాటిదిగాదు. 50 సంవత్సరములకు ముందే ఒకసారి యిట్టి డ్యామును నిర్మించను ప్రభుత్వం తలపెట్టింది. తర్వాత ఒకసారి దక్షిణభారత దేశంలో మెట్టప్రాంతాలు ఘోరకరువులకు గురిఅయినప్పుడు, మెకంజీకాలంలో సోమశిల డ్యాము ప్రయత్నం జరిగింది. దానికవసరమైన పరిశోధన, ప్లానుచేశారు. ఎవరికాలంలో ప్రయత్నమోగాని సోమశిలదగ్గర కొద్దిగా తక్కువ లెవల్సులో కట్టి వదలివేయబడ్డ శిథిల పునాదులు ఇప్పటికీ అచ్చట కనుపించుతాయి. సోమశిలదగ్గర కొండలమధ్యనుంచి లోయగాని, తక్కువ వెడల్పుతో నెల్లూరుజిల్లాలో ప్రవేశించుతుంది, పెన్నానది. సోమశిల నెల్లూరు కడప జిల్లాల సరిహద్దు. పెన్నానదిపై ఎప్పుడయినా, ఎంత గొప్పడ్యామునైనానిర్మించను ఇది ప్రకృతి సిద్ధంగా ప్రదర్శితమయిన ప్రదేశం. ఈ విషయం ఖోస్లా కమీషనుకూడ అంగీకరించింది.

నెల్లూరుజిల్లా మొత్తం 50 లక్షలా 51 వేల చిల్లర ఎకరాల భూమి విస్తీర్ణం. ఇందులో 13 లక్షలా 15 వేల ఎకరములు సాగవుతుంది. దీనిలో 3 లక్షలా చిల్లర ఎకరములు నీటి సాగుక్రింద వుంది, పెన్నానది ఉపయోగం యింతలోకూడా 1 లక్షా 84 వేల 209 ఎకరాలకుమాత్రమే వుంది. (సంగం నెల్లూరు ఆనకట్టల వల్ల 1,67,600 ఎకరాలు. మిగతది పెన్న నుండి రైతులు తెచ్చుకొనే కాలువలక్రింద వుంది) ఈ పెన్న డెల్టాకూడా నీరు అస్థిరత్వ అవుతున్న విషయం అందరికీ తెలిసిందే. ఇక పోతే, నీటి సాగవుతున్న మిగతా లక్షా చిల్లర ఎకరములు చెరువులక్రిందవుంది. వరుసన ఎండదం తప్ప అది స్థిరమైన సాగేగాదు. ఇక మిగిలింది 10 లక్షల ఎకరముల మెట్టసాగు. ఇదిగాక తక్షణం సాగులోకి తీసుకురాగలిగిన యింకో 10 లక్షల ఎకరాలున్నాయి.

సోమశిల దగ్గర పెన్నపై ఆనకట్ట నిర్మించితే కనిగిరి, దర్శి పొదిలి మినహా, మిగతా జిల్లాలకంతా నీటి సప్లయిని యివ్వను వీలవుతున్నాయి. (వుదయగిరితాలూకాకు ఏ ప్రాజెక్టులవలనైనా సంపూర్ణ సప్లయి జరుగదు.) అంటే సాగవుతున్న 13 లక్షల సాగుకు లాయకైన 10 లక్షల ఎకరాలలో 5 లక్షల ఎకరాలకు మినహా జిల్లా అంతటికీ నీటి సప్లయికి వీలవుతున్నాయి. అందువల్లే నెల్లూరుజిల్లాకు సోమశిల డ్యాము అవసరం తరతరాలుగా గుర్తించారు.

శ్రీ
జి. సి. కొండయ్య

నందికొండ ప్రాజెక్టు

ఆంధ్రదేశంలో అధికంగా మెట్టభూములకు నీటి సప్లయిని యివ్వగలిగిన నందికొండప్రాజెక్టు కొరకు సాగిన ఆందోళనలో నెల్లూరుజిల్లా వాసులు సంతోషంగా పాల్గొన్నారు. దాన్ని సాధించేంతవరకు పాల్గొంటారు. అయితే నందికొండతోపాటు పెన్నపై నెల్లూరుజిల్లా ప్రయోజనాలదృష్ట్యా సోమశిల దగ్గర డ్యామును నిర్మించమన్న కోరికను, ఆందోళనను ఖోస్లాకు కూడా తెలియజేశారు దానికొరకు తుదివరకు ఆందోళనసాగించుతారు. అంతేకాకుండా ఖోస్లా కమిషన్ నందికొండ స్కీమును ప్రకటించినతర్వాత - నెల్లూరుజిల్లాకు సంబంధించినంతవరకు - దానితో కలిపి సోమశిలను కట్టవలసిన అవసరము మరింతగా జిల్లా వాసులు గుర్తించి, సోమశిలపై ఆందోళన తీవ్రతరమైనది. జిల్లా వాసుల ఈ అభిప్రాయములను ప్లానింగ్ కమీషన్ ముందు ఇప్పటికే పెట్టి ఆందోళనసాగిస్తున్నారు.

కాని దురదృష్టవశాత్తు కొంతమందికి సోమశిల మాట వినిపించితేచే, అది "కృష్ణా పెన్నారు"గా ధ్వనించిరో, లేక ఏమి భ్రమో తెలియదు కాని పిచ్చివాగ్వాదమునకు సమస్యను గురిచేయను వుత్సాహపడడం శోచనీయం.

నందికొండ నెల్లూరుకు సంబంధించినంతవరకు ఎల్లా వుంటుందో చూచితే సోమశిల ఆవశ్యకత అర్థం అవుతుంది. నందికొండ రిజర్వాయరుకు పెన్నానది 224 మైళ్ళు. నందికొండ కుడికాలువ పారుదల హద్దులు "ఉత్తరం కృష్ణ, దక్షిణం పెన్నానదులు, తూర్పు బకింగ్ హామ్ కాలువ" (ప్లానింగ్ కమీషన్ రిపోర్టు లేక ఖోస్లాకమిటీ సూచనలు పేజీ 60) అంటే నెల్లూరు జిల్లాలో ఖోస్లాకమిటీ సూచించిన నందికొండ కుడికాలువ పారుదల హద్దు పెన్నానది నుండి సంగందగ్గర నీరే కావలి కాలువ అని స్పష్టమవుతుంది.

పైకినుపరచిన కుడికాలువ హద్దులలో వ్యవసాయ భూమి ఖోస్లా అంచనాప్రకారం అదే రిపోర్టులో పేజీ 60 లో "యీ హద్దులలో వ్యవసాయభూమి 45.47 లక్షల ఎకరాలు. ఇందులో 50 శాతము, లేక 23 లక్షల ఎకరములు, తుదకు సాగవుతుంది" అని వ్రాశారు. అంటే గుంటూరు నెల్లూరుజిల్లాలలో పైన గనుపరచిన హద్దులలో నందికొండ రిజర్వాయరునుండి వచ్చే కుడి కాలువ పారుదల సాగుకువచ్చే భూమి అంచనా యిది. (ఈ మధ్యన తీస్తున్న లెవల్సు వల్లపు ప్రాంతంలో పోతున్నాయన్న వార్తలు వస్తున్నాయి. అదే నిజమయితే యింకా కొంత సాగు తగ్గుతుంది) దీనికి వివరాలలోకి వెళ్లి పరిశీలిద్దాం.

నందికొండ కుడికాలువక్రింద నెల్లూరు జిల్లాలో భూములు (1) పాలేరు - మన్నేరు మధ్య 5,10,012 ఎకరాలు (2) మన్నేరు - వుప్పువాగు మధ్య 29,491 (3) వుప్పువాగు - పిల్లాపేరు మధ్య 8365 (4) పిల్లాపేరు-బొగ్గేరు మధ్య 4,50,363 (5) బొగ్గేరు - పెన్న మధ్య 1,09,824 ఎకరముల భూమివుంది. అంటే 11 లక్షల 8 వేలా, 55 ఎకరాలభూమి కుడికాలువక్రిందవుంది. ఇందులో 50 శాతము. అన్ని స్టేజిలుతర్వాత తుదకు సాగవుతుంది. అంటే ఖోస్లా ఎస్టిమేటు ప్రకారమే నెల్లూరు జిల్లాలో మిట్టలు, సాగుకు పనికిరాని వర్రిలావోను కుడి కాలువక్రింద సాగయ్యేది 5 లక్షలా 54 వేల 27½ ఎకరాలు.

ఇదిగాక నందికొండస్కీము ప్రకారము నెల్లూరుజిల్లాలో అదనంగా వచ్చేసాగు కావలి, కనుపూరు కాలువలక్రింద. కావలి కనుపూరు కాలువలు సంగం ఆనకట్టనుండి బయలుదేరుతాయి. కావలి కాలువ వుత్తరంగాను, కనుపూరు కాలువ పెన్నకు దక్షిణంగాను ప్రవహిస్తాయి. కృష్ణా పెన్నారుక్రింద వీటికి కావలె నీటి ప్రమాణం నందికొండక్రింద తగ్గించబడింది. ఇలా యీ కాలువలకు నీరు తగ్గించడానికి, కడపజిల్లాలో గండికోట రిజర్వాయరును [illegible]దనడానికి, నెల్లూరుజిల్లాలో పెన్నకు దక్షిణ భాగానికి నీరు చూపకపోవడానికి కారణం ఖోస్లా తప్పిదంకాదని నా అభిప్రాయం. కృష్ణపై పరిశీలన చేయమని ఆయనను కోరింది కేంద్రప్రభుత్వం. ఆ పని ఆయనచేసి కృష్ణలో నీరున్నంతవరకు సాగుకు చూపించారు. అందువల్లే పై తగ్గింపుకు కారణం వివరిస్తూ, ఆయన రిపోర్టు పేజీ 28 లో "కృష్ణలోనున్న నీరు ఇప్పుడు సూచించిన సాగుకే సరిపోదు. అందువల్ల గండికోటకుగాని, కొందర కావలకుగాని ఆలోచించి లాభంలేదు" అన్నారు. నీరు లేని మాట నిజం అయినా నెల్లూరుజిల్లా వాసులు కోరేది కొందర కావలికాదని, డెల్టా అయిన కోవూరు, నెల్లూరులే ఇప్పుడు వట్టి కొట్టుకుంటున్నాయని, వీరు గ్రహించకపోవడం దురదృష్టకరం. అందువల్ల కావలి కాలువకు వచ్చే 1400 క్యూసెక్కులనీరు, 1 లక్షా 1 వెయ్యి ఎకరాలకు వస్తుంది. దీనిని అస్థిరత్వ అవుతున్న కోవూరు డెల్టాకిస్తే కావలి తాలూకా కరువు సున్నా అవుతుంది. లేక కావలి తాలూకాకు ఇస్తే కోవూరు డెల్టా స్థితి యథాతథమవుతుంది. ఇది ఇంజనీర్లు తేల్చవలసిన సంగతి.

● కొరక 18 పేజీలో

పక్షవాతమునకు

పేరుపొందిన చికిత్స

★ ★ ★

పక్షవాతమునకు మా మందు అమోఘంగా పనిజేస్తుంది
ఆ వ్యాధినుండి మిమ్ముల విముక్తి జేస్తుంది. దిగులు
పడవలసిన పనిలేదు

వారం మందు రూ. 7—0—0 లు

బొమ్మా జితేంద్ర
(బొమ్మా కేశవులుగారి కుమారుడు)
నెల్లూరు

ఆంధ్రదేశంలో నీటివసరులు - వాటి వినియోగం

ద్వితీయ మహాసంగ్రామ ఫలితంగా భారత దేశానికి సంబంధించినంతవరకు మితిమీరిన ద్రవ్యోల్బణము, దేశంలోని ముడివస్తువులకు, ఆహారవస్తువులకు కరువు పరిస్థితులు ఏర్పడినవి. ఆహారవస్తువుల సంచయముకల్లనూ, చీకటి బజారు కారణంగానూ దేశంలో ఆహారధాన్యాలను అధికంగా ఉత్పత్తిచేయాలనే ఆతురత ప్రజలకూ, ప్రభుత్వానికీ కలిగింది. గవర్నమెంటు ఆదాయం ధనరూపకంగా రాష్ట్రాల్లోను, కేంద్రంలోనుకూడ కాయిదురెట్లకు మించి పెరిగినందువల్ల ఈ ఆదాయమును అభివృద్ధి ప్రణాళికలకు ఉపయోగపర్చకలయునవనే కాంక్ష ప్రభుత్వాధికారులకు కలిగింది. బ్రిటిష్ పాయాంలో తయారయిన యుద్ధానంతర అభివృద్ధి ప్రణాళికలన్నీ యీకాంక్షవల్ల ఏర్పడినవి. వ్యవసాయాభివృద్ధికోసం ఏర్పడిన ప్రణాళికలలో పంజాబులోని భాక్రా - నంగల్, బీహారు, బెంగాలులలోని దామోదర్ వాలీ, ఒరిస్సాలోని హీరాకుడ్ జలాశయాలు ముఖ్యమైనవి. ఈ మూటికీ మన మూడు 250 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుకావచ్చు. ఈ 250 కోట్ల రూపాయలు దేశ్య - ప్రజల కష్టార్జితం - ఈ విధంగా వినియోగపడేదీ దాని ఫలితాలువేమో, యేక ప్రజా సంక్షేమం ఎంతపెంచగలదో ప్రస్తుతం చెప్పడంకష్టం. తప్పక ఈజలాశయాలవల్ల ప్రజలకు లాభంకలుగుతుందని నమ్ముతున్నాం.

దక్షిణహిందూదేశంలోని మద్రాసు, తిరువాన్కూరు, మైసూరురాజ్యాలు ఎప్పుడూ ఆహారధాన్య కొరత రాజ్యాలే! కావలసినంత భూవసతి వున్నప్పటికీ కరవుకాటకాలు తప్పడంలేదు. ఈ కరవుకాటకాలను నిర్మూలించడంకోసం మద్రాసులోకూడ గొప్పగొప్ప జలాశయాలు నిర్మించి నీటివసరులు కల్పించాలనే కోరిక ప్రథమంగా ఏర్పడ్డ ప్రజాప్రభుత్వానికి కలిగింది. తక్షణికంగా రామపాదసాగర్, తుంగభద్రా రిజర్వాయర్ లకు ప్లానులు తయారైనాయి. 1948 లో మారిపోయిన కొత్తకాంగ్రెసు ప్రభుత్వం రామపాదసాగర్ను వదలి కృష్ణా - పెన్నారు ప్రాజెక్టును రూపొందించింది తుంగభద్రా పాత ప్లానులనుకూడ పరిశీలించ కార్యక్రమము ప్రారంభించింది. కృష్ణా - పెన్నారుయొక్క ఉపయోగంమీద తగాయిదాలు ఏర్పడి కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు ఏర్పాటుచేసిన కమిటీ కృష్ణా - పెన్నారులో కొన్ని మార్పులు సూచించింది. ఆంధ్రదేశానికి జలాశయాల నిర్మాణానికి సంబంధించిన కార్యక్రమంలో తుంగభద్రా జలాశయ నిర్మాణంపూర్తియై ఉపయోగానికి వచ్చినప్పటికీ, జలాశయస్థలం మైసూరురాజ్యంలోకి పోయినందువల్ల కొన్ని చిక్కులు ఏర్పడ్డాయి. కృష్ణమీద ఏర్పడే జలాశయాల్లో నందికొండా? సిద్ధేశ్వరమా? అని మనం ఇంకా తగవులాడుతుంటున్నాం. ఈ తగవులాట ప్రతిరోజూ మితిమీరి ప్రాంతీయ భావాన్ని, జిల్లా భావాలనీ, స్థానిక అభిమానాలనీ పెంచుతోంది. ఆంధ్రరాష్ట్రం ఏర్పడనున్న ఈ తరుణంలో సమస్తఆంధ్రదృష్టితో ప్రతిసమస్యను చూడవలసియున్నప్పటికీ అత్యధిక జనహితకారి, వితర్క్యయసాధ్యము అయిన పథకం ఏదో ప్రస్తుత వివాదాలవల్ల రుజువుచేయడం వీలుకావటం. రాష్ట్రప్రభుత్వందగ్గర డబ్బువుండి కేంద్రసహాయాన్ని సంపాదించగలిగితే తుంగభద్రా జలాశయం కట్టినట్లే మరొక జలాశయాన్నికూడ కట్టుకోవచ్చు. తుంగభద్రవల్ల ఏర్పడిన లాభనష్టాలు పూర్తిగా పరిశీలించి చూసినట్లయితే మనం గుణపాఠాన్ని పూర్తిగా నేర్చుకోగలము. కొత్తజలాశయం గురించి చర్చలు చేయడం, నిష్పక్షపాతదృష్టితో పరిశీలించడం, సాంకేతిక నిపుణుల అభిప్రాయాలను తెలుసుకోవడం, ప్రజలలో వాటి మంచిచెడ్డలను గురించి ప్రబోధంచేయడం అత్యవసరం. చివరికి ప్రతిజలాశయంవల్లా ప్రయోజనంపొందేవారు, జలాశయ నిర్మాణానికి కావలసినడబ్బు యిచ్చేవారు ప్రజలేకదా! అందువల్ల అత్యధిక సంఖ్యాకులకు సహాయకారిగావుండే పథకమే జనవాక్యనిర్ణీతం. ఈసందర్భంలో మనభూమ్యకో తయారయి సిద్ధంగావున్న తుంగభద్ర రిజర్వాయరును గురించిన వివరాలను కొంచెం పరిశీలిద్దాము.

తుంగభద్ర

మొత్తం తుంగభద్ర నదిలో 450 క. గో. ఘ. అ.ల నీరు వుంది. ఇందులో 380 క. గో. ఘ. అ. జలాశయం దగ్గరకు వచ్చేటప్పటికి చేరుకుంటుంది. ఈ జలాశయం భర్తికి 132 క. గో. ఘ. అ లు నీరుకావలసి వుంటుంది. ఈ భర్తికి పూర్వం 84 క. గో. ఘ. అ. లు మైసూరు తీసుకోవచ్చునని ఆయాప్రభుత్వాల

శ్రీ
మోటూరు
సత్యనారాయణ

మధ్య ఒప్పందంజరిగింది మిగిలిన 256 క. గో. ఘ. అ లు హైదరాబాదు, ఆంధ్రరాజ్యాలు పంచుకోవాలి. ఇందులో ఒకటంటు బొంబాయికూడా చెందుతుంది.

పూర్తిజలాశయం ఎత్తు ఎంతవుండాలని, నీరు వదలుకు ఎందరికేటినుంచి జూలై 30 తేదీవరకు వచ్చేనీటిని మాత్రమే జలాశయంలో నింపరాదనికూడా ఒప్పందం జరిగింది. హైదరాబాదు, ఆంధ్రరాజ్యాలు ఈ జలాశయం నీటిని ఉపయోగించుకొంటాయి.

ఈ పై లెక్కలనుబట్టిచూస్తే యింతవరకూ జరిగిన ఒప్పందాల ప్రకారం ఆంధ్రరాష్ట్రానికి జలాశయంలో నుండి ఇదివరకు ఉపయోగపడేదానికంటే 213 యూనిట్లు నీరు లభిస్తుందని తెలుస్తోంది. అంటే డాము దగ్గర లభించే 255 క. గో. ఘ. అ నీటిలో 133 క. గో. ఘ. అ. జలాశయం భర్తికి పోతే మిగతనీరు క్రిందకి ప్రవహించేది. కృష్ణసంగమం వరకుకూడా నీరు 70 యూనిట్లు అవుతుంది. డాములోనుంచి వచ్చి దిగువభాగంలో ప్రవహించేనీరు దానితో కలిసి 193 యూనిట్లు వొస్తుంది. ఈనీటిని యింత

● తరువాయి 12వ పేజీలో

రాష్ట్రావతరణ శుభసమయంలో మా హృదయపూర్వక

అభివందనములు!

ఆహారసమృద్ధియే ఆంధ్రరాష్ట్రగర్వకారణం!

ఆకీర్తి నిలబెట్టాలంటే అధికోత్పత్తి గావించాలె

అధికోత్పత్తికి మార్గం?

అత్యంతపుష్టికరమైన భాస్వరపుటెరువులే!

మీకు కావలసిన ఎముకలపొడిని సరసమైన
రేట్లకు సకాలంలో సప్లయి చేయగలము.

ఆంధ్ర పరిశ్రమలను ప్రోత్సహించడం ప్రతి ఆంధ్రునిధర్మం

ఆంధ్రబోన్‌మీల్ ఫెర్టిలైజర్ కంపెనీ,

ఫ్యాక్టరీ: కొడవలూరు :: ఆఫీసు: నెల్లూరు

ఆంధ్రరాష్ట్ర గవర్నరు; మంత్రులు; కర్నూలులో ప్రభుత్వ కార్యాలయాలు

గవర్నరు నివాసం 'రాజభవనం'

ఆంధ్ర సెక్రెటేరియట్‌గా నిర్ణయించబడ్డ పాత కలెక్టరాఫీసు

ఆంధ్ర శాసనసభా భవనం

చారిత్రకంగా ప్రసిద్ధిచెంది, నేడు ఆంధ్ర రాష్ట్ర రాజధానియైన కర్నూలు పట్టణం

[illegible]

ఆంధ్రప్రభుత్వ అధికారముద్ర

[illegible]

ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రథమ గవర్నరు శ్రీ చందూలాల్ మాధవలాల్ త్రివేది

ఆంధ్రమంత్రివర్గం

ఆంధ్ర మంత్రివర్గంలో ఎవరు సభ్యులైంది ఇంకా పేర్లు ప్రకటించబడలేదు.

ప్రకాశంగారు మాత్రం ముఖ్య మంత్రిగా వుంటారు. సంజీవరెడ్డి, విశ్వనాథం, సంజీవయ్యగారలు మాత్రం తప్పక మంత్రివర్గంలో వుండగలరు.

[illegible]

ప్రభుత్వోద్యోగులకుగా నిర్మించబడ్డ గుడారాలు

నిర్ణయమైపోయిన ముగ్గురు మంత్రులు

శ్రీ నీలం సంజీవరెడ్డి

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం

శ్రీ డి. సంజీవయ్య

[illegible]

★ ఆంధ్రదేశంలో నీటివనరుల వినియోగం ★

[9-వ పేజీ తరువాయి]

రత్రి ఉపయోగించుకోవడానికి మనం సరియైన పథకాలను తయారుచేస్తే తుంగభద్ర జలాశయంవల్ల లభించే లాభాలకుగాక మెట్ట, పల్లము కలిసి యింకనూ ఒక పదిలక్షల ఎకరాల సాగుకు నీరులభిస్తుందని స్పష్టమౌతుంది.

మెకంజీ పథకం

ఆంధ్రదేశపు నదుల భూగోళ పరిస్థితుల దృష్ట్యా ఒకజిల్లాకు మరొకజిల్లాకు అవినాభావ సంబంధం వుందని చెప్పవచ్చు. ఆంధ్రదేశపు మహానదులైన కృష్ణా, గోదావరి, పెన్న నదులను ఆంధ్ర త్రివేణి అని పేర్కొనవచ్చు. గోదావరి ఆంధ్రదేశానికి ఉత్తర గంగ, కృష్ణానదిమధ్య గంగ, పెన్నానది దక్షిణ గంగ ఔతుంది. పెన్న తుంగభద్రనదులు మైసూరు రాష్ట్రంలో పుట్టి కృష్ణానదికి దక్షిణంగా ప్రవహించుచు ఆంధ్రభూమికి చేరినాయి. ఈ రెంటియొక్క సంయోగము ఎక్కువ నైసర్గికము, సులభ సాధ్యము. తుంగభద్ర పెన్నానదులను చేర్చి వ్యవసాయానికి వుపయోగపర్చుతుంటే ఈ రెంటి ద్వారా ప్రస్తుతం ఆంధ్రదేశంలో మూడు లక్షల ఎకరాలకుగాక యింకనూ 15 లక్షల ఎకరాల వ్యవసాయానికి తగిననీరు లభిస్తుంది. ఈ రెంటినీ జతచేస్తే దక్షిణాంధ్రదేశానికి- అంటే బళ్లారి, అనంతపురం, కడప, నెల్లూరు, చిత్తూరు జిల్లాలకు అపరిమితమైన ప్రయోజనాన్ని సంపాదించవచ్చు. ఈ ప్రయోజనాలకి ఉద్దమస్థానం 60 కోట్ల రూపాయలఖర్చుతో హైదరాబాదు మద్రాసు రాష్ట్రాలు వుమ్మడిగా కట్టిన తుంగభద్ర జలాశయం అవుతుంది. తుంగభద్ర పెన్న నదులలో ప్రవహించిపోయే ప్రతినీటిబొట్టూ పంటలు పండించడానికి వుపయోగపడేటట్లు చేయవచ్చు. తుంగభద్ర, పెన్ననదుల సంగమాన్ని గురించి 1905 వ సంవత్సరంలోనే ఇంజనీరు మెకంజీ పథకాలు తయారుచేశాడు. ఇరిగేషన్ స్కీములవల్ల వడ్డీ గిట్టుబాటుగాదని ఆనాడు బ్రిటిష్‌ప్రభుత్వం వాటిని త్రోసి పుచ్చింది.

ద్వితీయ ప్రపంచసంగ్రామ ఫలితంగా మనకు తుంగభద్ర జలాశయం లభించింది. ఈ జలాశయం నిర్మాణానికి పూర్తిబాధ్యత, పెట్టుబడి భారం ఆంధ్రరాజ్యం వహించింది. కాబట్టి దాని పూర్తిఫలితాలను యిప్పుడు మనం పొందడానికి తీవ్రప్రయత్నం చేయడం మంచిది. మెకంజీస్కీము ప్రకారం తుంగభద్రనీటిని పెన్నలోకి వేసి గండికోట దగ్గర జలాశయాన్ని నిర్మిస్తే సోమశిల దగ్గరకట్టే ఆనకట్టతో ప్రస్తుతం ప్రయోజనం పొందుతున్న నెల్లూరు, కడప, కర్నూలు పల్లపుసాగులకు పరిరక్షణ కలగడమే కాకుండా మెట్ట పల్లపువ్యవసాయములు కలిసి అనంతపురం, కడప, కర్నూలు, నెల్లూరుజిల్లాలలో యింకొక పదిలక్షల ఎకరాలు సాగుకు రావచ్చు. ఇందులో కృష్ణా, పెన్నారులవల్ల ఉత్తర నెల్లూరుకు లభించే ప్రయోజనాలన్నీ కలుగుతాయి. ఇటు తుంగభద్ర జలాశయం క్రింద-పెన్నానదివల్ల కడప, కర్నూలుకు లభించే లాభాలన్నీ సిద్ధిస్తాయి. గండికోట ప్రాజెక్టుకు కావలసిన నీరు అంతా లభిస్తుంది. అనంతపురంజిల్లాలో గుత్తి, తాడిపత్రి తాలూకాల్లో భూమికికూడా నీరులభిస్తుంది.

మెకంజీ స్కీము ప్రకారం ఈ దిగువ పట్టికలో చూపించినట్లు లాభం కలుగుతుంది.

	జిల్లా	మొదటిపంట (ఎకరాలు)	రెండవపంట (ఎకరాలు)	మెట్టభూముల సేద్యము (ఎకరాలు)
1.	బళ్లారి	2,14,547	36,000	4,54,500
2.	కర్నూలు	63,014	12,700	98,600
3.	అనంతపురం	67,354	11,250	83,500
4.	కడప	1,16,975	80,500	1,58,400
5.	నెల్లూరు	3,47,129	60,000	—
	మొత్తం	7,99,019	1,50,450	8,25,000

తుంగభద్రను పూర్తిగా వినియోగం

20 కోట్లరూపాయలు వెచ్చించి ఇంత బ్రహ్మాండమైన ప్రయత్నంచేసిన తరువాతకూడ తుంగభద్ర జలాశయంలోవున్న నీటినిపూర్తిగా వుపయోగించుకోవడానికి 15 సంవత్సరాలకు తక్కువ పట్టదని ఈ మధ్యనే హైదరాబాదు డెవలప్‌మెంటు కమీషనరు ఒక ప్రకటన చేసివున్నారు. పూర్తిఫలితం కలగడానికి 15 సంవత్సరాలు పడితే అంతవరకూ తుంగభద్రలో నింపేనీటివల్ల ఏమిప్రయోజనం కలుగుతుంది? పెట్టిన పెట్టుబడిమీద వడ్డీలువేస్తే మొత్తం ఖర్చు ఎంతవరకు పెరుగుతుంది? ఈ 15 సంవత్సరాలు సాగుకు వసతులు ఏర్పడడానికి రైతులకు పెట్టుబడికి ఎ వడ్డీయ్య కావాలి? ప్రజలు పెట్టుబడి స్వయంగా పెట్టుకోలేకపోతే ప్రభుత్వం ఎక్కడినుంచి తెస్తుంది? ఈ విషయాలు అన్నీ ఆలోచిస్తే రిజర్వాయర్‌కట్టే ప్రయత్నంకంటే నీటిని వుపయోగించుకోవడానికి చేయవలసిన ప్రయత్నం సరిసమానంగా వుండవలయునని స్పష్టమౌతున్నది. గొప్ప కర్మాగారాన్ని నిర్మించడం తేలిక కావచ్చు. వస్తువులు ఉత్పత్తిచేయడం తేలిక కావచ్చు. కాని వస్తువులు కొనేవారిని ఉత్పత్తిచేయడం కష్టమైనట్లు జలాశయ నిర్మాణంచేసి నీరునింపడం తేలిక. గాని నీటిని ఉపయోగించుకొనే రైతులను ప్రభుత్వం సిద్ధపరచలేకపోతే దబ్బు వృధా కాక తప్పదు. అందుచేత ఆంధ్రదేశంలో ప్రథమమైన సమస్య కొత్తజలాశయ నిర్మాణం కాదు. తుంగభద్ర జలాశయ నిర్మాణంయొక్క పూర్ణ ఉపయోగం. ఈ సమస్యను పరిష్కరించిన తరువాతనే ఇంకొక జలాశయ నిర్మాణంకోసం పూనుకోవాలి. ఇతరజలాశయ నిర్మాణంకోసం పథకాలను వేసేటప్పుడు తుంగభద్రవల్ల మనకు కలిగిన అనుభవము, తుంగభద్రవల్ల వచ్చేఫలితాలను దృష్టిలో వుంచుకొని తదనుగుణంగా పథకాలు వేయాలి.

కడప - కర్నూలు కాలవ

తుంగభద్ర జలాశయం భవిష్యత్తునుగురించి ఆలోచించేటప్పుడు సుమారు 100 సంవత్సరాలక్రిందట ఏర్పడిన కడప - కర్నూలు కాలువ యొక్క అభివృద్ధిమీద మనకు జ్ఞాపకం వస్తుంది. 350 వేల ఎకరాల పల్లపుసాగుకు ఈ కాలువ ఏర్పడినప్పటికీ మొన్న మొన్నటివరకూ 80 వేల ఎకరాలకు మించినసాగు ఈ కాలువక్రింద చేయలేకపోయాము. ఆహారధాన్యాల ధరలు పెరిగిన తరువాత యిప్పుడిప్పుడే లక్షఎకరాలు మొదటిపంట, 50 వేల ఎకరాలు రెండవ పంటకూ ఈ కాలువ వుపయోగపడుతోందని తెలుస్తుంది. 2 కోట్ల 40 లక్షలు రూపాయలు వెచ్చించి కంపెనీనుంచి కొన్న ఈ కాలువమీద నాటికి ఒకపంటు వడ్డీగిట్టుబాటవడమే కాకుండా వడ్డీనష్టము లెక్కవేస్తే మొత్తము పెట్టుబడి మూడింతలకు పెరిగిపోతుంది. దీనినిబట్టి అభివృద్ధి ప్రణాళికలలో అత్యంత ముఖ్యమైనభాగము ప్రజాసహకారము, ప్రజల వుత్సాహము, ఆర్థిక ప్రోత్సాహము అన్న విషయము స్పష్టమౌతుంది. అందువల్ల యింతవరకూ మనము హెచ్చు మొత్తము వెచ్చించిన తుంగభద్ర జలాశయము యొక్క సంపూర్ణ వుపయోగాలను గురించి పూర్తిపరిశీలన చేసేవరకు కొత్తజలాశయాల నిర్మాణం మనం నిలుపుచేయవలయునన్న విషయం పునశ్చరణ చేయుటతప్పదు

నందికొండ, సిద్ధేశ్వరము రెండూ కట్టవలయునని, నందికొండకంటే సిద్ధేశ్వరంముందు కట్టాలని కాదు, నందికొండే ముందు ప్రారంభించాలని జరిగేవాదాలకు పూర్వం రెండురిజర్వాయర్లయొక్క గుణాగుణాలను, లాభనష్టాలను, సద్యఃఫలితాన్ని, దీర్ఘకాలిక ఫలితాన్ని పరిశీలిద్దాము.

కృష్ణా పెన్నారు

సిద్ధేశ్వరం, కృష్ణా - పెన్నారు పథకానికి వుద్దేశించిన జలాశయం. దీని ముఖ్యవుపయోగము కృష్ణనీటిని పెన్నలోకి వదలిచేసి పెన్న మీద సోమశిలవద్ద రిజర్వాయరుకట్టి అక్కడ సంచయము చేసిన నీటిని దక్షిణాన పాలారువరకూ ప్రవహింపచేయుడం! ఈరిజర్వాయరు డాములు కట్టడానికిమాత్రం 19 కోట్ల రూపాయలు మూడురాలతోసహా అవుతుంది. గొండగండి త్రవ్వడానికి 15 కోట్లు, కాలవ త్రవ్వడానికి 12 కోట్లు మొత్తం 45 కోట్లు. ఇది మద్రాసు ప్రభుత్వం అంచనాప్రకారం అయ్యేఖర్చు. ఈ జలాశయంనుంచి 150 మైళ్ల వరకూ నీరు తరలి వస్తేకాని జలాశయ ప్రయోజనం ప్రారంభం కాదు. ఈ జలాశయంక్రింద రాయలసీమ అనబడే కడప, కర్నూలుజిల్లాలలో లభించే ఫలితాలు చాలతక్కువ. పోగా యీజలాశయం క్రింద 97 గ్రామాలు మునిగిపోవడం. యిందులో 64 గ్రామాలు హైదరాబాదువి. 33 గ్రామాలు ఆంధ్రదేశానికి సంబంధించినవి. మొత్తం మునిగిపోయేభూమి 1,94,390 ఎకరాలు. ఇందులో యించుమించుగా ఆంధ్ర హైదరాబాదులకు చెరిసగము వుంటుంది. కడప, కర్నూలు జిల్లాలకు సంబంధించిన 640 వేల ఎకరాలు దీనిక్రింద సాగుకు వస్తుందని అంచనా వేయబడింది. ఇందులో రెండు పంటలు మెట్టభూమి, ఒకపంటు పల్లపుభూమి ఈ మొత్తంలో 150 వేల ఎకరాలు గండికోట ప్రాజెక్టుకు చెందినవి. దీనివల్ల ప్రస్తుతం వుపయోగంలోవున్న కడప - కర్నూలు కాలువ క్రింద సాగుకావచ్చుననుకొన్న 350 వేల ఎకరాలుపోతే అదనంగావచ్చేభూమి 290 వేలు. ఇందులో గండికోటక్రింద సాగుకువచ్చేభూమి 150 వేల ఎకరాలు. చివరికి మిగిలేలాభం 140 వేల సాగు. దీనికి ప్రత్యామ్నాయంగా కర్నూలుజిల్లా భూమి 2,430 ఎకరాలుపల్లము, 59,150 మెట్ట, 38,171 ఎకరాలు పోరంబోకు. మొత్తం 95 వేల ఎకరాలు మునిగిపోతుంది. అంటే లాభము పొందేభూమి 45 వేల ఎకరాలకంటే ఎక్కువలేదు. ఈ 45 వేల ఎకరాల ప్రయోజనంకోసం 45 కోట్ల రూపాయలు రాయలసీమ పేరుతో ఖర్చుపెట్టడం న్యాయమా అన్న సందేహం కలిగితే తప్పేమీలేదు. ఈసిద్ధేశ్వరంవల్ల కలిగే ఫలితాలన్నీ అంటే గండికోటతోసహా 640 వేల ఎకరాలసాగు తుంగభద్రక్రిందకూడ లభిస్తుందని పైనయిచ్చినవివరాలవల్ల తెలుస్తుంది. ఇంతేకాకుండా తుంగభద్ర కృష్ణా నదుల మధ్యనున్న భవనాసిలోయకు సంబంధించిన సారవంతమైన భూమి నీ కడప - కర్నూలు కాలువక్రింద 50 సంవత్సరములనుండి కష్టపడి అభివృద్ధిచేసిన కొంతభూమికూడ మునిగిపోతుంది. ఈ ముంపుకింతవరకూ 7 కోట్ల36లక్షల రూపాయలు మూడరా పోతుందని మద్రాసు ప్రభుత్వం అంచనావేసింది. ఈ మొదరారెల్బు ప్రస్తుత ధరలప్రకారం 10 కోట్లవరకూకూడా పెరగవచ్చును. సిద్ధేశ్వరముక్రింద జలమయ మయ్యేభూమి 311 చ. మై. కృష్ణనదిపై సిద్ధేశ్వరంవద్ద ఎత్తైన ఆనకట్ట కట్టినందువల్ల నీరు 47 మైళ్లవరకూ ఎగురుతన్ని కర్నూలు రైల్వేబ్రిడ్జి తుంగభద్రమీద ఆనకట్టకుకూడా ముప్పు రావచ్చు.

ఈ రిజర్వాయరువల్ల కృష్ణకు ఉత్తరాన ఒక సెంటు పొలంకూడా సాగుకురాదు. పైగా హైదరాబాదుకు సంబంధించిన ఆలంపూరు అనే పెద్ద పట్టణం మునిగిపోతుంది. హైదరాబాదుకు సంబంధించిన పల్లపు భూమి, మెట్టభూమి కలిసి 95,6‥ ఎకరాలు మునిగిపోతుంది. హెచ్చు ప్రవాహం వస్తే మన ప్రస్తుత ఆంధ్ర రాజధాని కర్నూలుకుకూడా దెబ్బతగలవచ్చు

తరువాయి 13 పేజీలో

పాత్రుడుగారి బాలసంజీవిని (Regd.)
పిల్లల లివర్ & ప్లీహ వ్యాధులను నివారించును.
డాక్టరు పిళ్ళా పాపయ్యపాత్రుడు అండ్ బ్రదర్స్
19, దక్షిణమాడవీధి - మైలాపూరు - మదరాసు 4. ఫోను నెం. 85254 ను.
బ్రాంచి:- 7, సారంగపాణికోవిల తూర్పువీధి - కుంభకోణము.
☞ అన్ని మందుల షాపులలోను దొరుకును

కాకర్ల కామాక్షయ్య పక్షవాతనివారణడిపో!
మా "భువనేశ్వరి" గుళికలు (రిజిష్టర్డు) పక్షవాతం, మూర్ఛ, చచ్చు, తిమ్మిర్లను త్వరలో గ్యారంటీగ కుదుర్చును. మా ఫోటో ట్రేడ్‌మార్కుగల ఔషధము మాత్రమే వాడుడు.
వ్యాధివివరము తెలుపుడు - యింతకుమించినది ప్రపంచంలో లేదు.
ఒక వారముకు ఔషధము రూ. 7-0-0 లు. ప్యాకింగ్‌పోస్టేజి వేరు.
"ఆయుర్వేదకేసరి" - "వైద్యవిశారద" "కవిరాజ్" కాకర్ల వెంకటప్పయ్య.
పక్షవాతనివారిణి (రిజిష్టర్డు) ఆయుర్వేదప్రాక్టీషనరు - 222, కాకర్లవారివీధి - నెల్లూరు.

ఆంధ్ర దేశంలో నీటివసరులు: వాటివినియోగం

[12 వ పేజీతరవ]

మద్రాసునుంచి ఆంధ్రరాష్ట్రం విడిపోయి నందువల్ల కృష్ణ, గోదావరి, తుంగభద్ర నదులు హైదరాబాదుకు మనకు ఉమ్మడి అయినందు వల్ల భవిష్యత్తులో మనం అధిక సంపర్కము హైదరాబాదుతో ఏర్పరచుకోనడం అవసరమన్నది నిర్వివాదాంశము. అందుచేత మనకు ప్రయోజనంలేని సిద్ధేశ్వరానికి ఒప్పుకొని దిని విరైనముంపుమూలంగా హైదరాబాదు నష్ట పడడానికి ఒప్పుకుంటుందా అన్న విషయం కూడ మనం ఆలోచించకతప్పదు. సిద్ధేశ్వరం నుంచి తీసుకపోయే నీరు ఎంత ఎక్కువఅయితే ఖర్చుకూడ ఎక్కువ అవుతుంది. దానికి చాలా లోతుగ మిట్టకొండ్లు పర్వతాలను తొలచవలసి రావడమే కారణం. 75 వేల క్యూసెక్కుల వరకూ ఈ నదీ ప్రవాహాన్ని తరలించడానికి పథకాలు తయారైనాయి. ఇంత పెద్ద నీరు కాలువద్వారా తీసుకొనిపోవడానికి కృష్ణ నుంచి పెన్నవరకూ ప్రవహించే నీటిని 520 అడుగుల క్రిందికి దింపాలంటే ఎంత పెద్ద త్రావుటట్టాలో? ఎంత లోతుగాను, ఎంత వెడల్పుగాను కాలు కాలువను త్రవ్వాలో పూహించుకోవచ్చు. రాయలసీమకు ఎక్కువ ప్రయోజనంలేని సిద్ధేశ్వరంకేకుండా గండికోట కట్టడానికి అవకాశం వున్నప్పుడు కడప-కర్నూలు రైతులు ఎందుకు సిద్ధేశ్వరానికి ఒప్పుకుంటారో దురూహ్యం.

సిద్ధేశ్వరంవల్ల వచ్చేలాభాలు మరోవిధంగా నెల్లూరుజిల్లాకు ఏవిధంగాలభిస్తాయో తుంగభద్రాభివృద్ధి వివరాల్లో పేర్కొన్నాం. చిత్తూరువరకూ పోవడానికి వీలుందోలేదో కూడా ఆలోచిద్దాము. ఖోస్లాకమిటీ నిర్ణయం ప్రకారం నందికొండప్రాజెక్టుకే ఎక్కువ ప్రాధాన్యం లభించింది. ఈ ప్రాజెక్టుకు సంబంధించిన వివరాలివి:-

సిద్ధేశ్వరంకంటే నందికొండవద్ద కృష్ణానది మీద ఆనకట్టబడే జలాశయం. ఈ జలాశయ స్థానం సిద్ధేశ్వరానికి 60 మైళ్ళదిగువ. ఈ జలాశయంద్వారా కృష్ణకు వుత్తరాన, దక్షిణాన వున్న భూమిని సాగుచేయవచ్చు. రెండు వైపుల జలాశయం నీటికిలోబడేభూమి అపారంగావున్నందువల్ల మొత్తం 70, 80 లక్షల ఎకరాలభూమి ఈ జలాశయంనుంచి పారుదలకు లొంగుతుంది. ఇంతభూమి వ్యవసాయం చేయడానికి కృష్ణలోనే నీరులేకపోవచ్చు. ఈ జలాశయం నిర్మాణానికి కావలిసిన సాంకేతిక వివరాలన్నీ హైదరాబాదు సేకరించింది. అంచనాలనుకూడ వారే తయారుచేశారు. ఖోస్లా కమిటీవారు నందికొండకు సంబంధించిన సమస్త సాంకేతిక వివరాలనూ తనిఖీచేసి అంచనాలన్నిటినీ పరిశీలించారు. ఇది రెండు రాష్ట్రాలకు సంబంధించిన జలాశయం కాబట్టి ఖర్చు, వచ్చే లాభాల దామాషాప్రకారం పంచుకోవచ్చు. ఈ జలాశయమునుండి నీటిని పెన్నవరకు తీసికొనిరావచ్చును. సిద్ధేశ్వరంనుండి పెన్నవరకూ వచ్చేనీరు మధ్యను సాగుకు ఉపయోగపడదు. నందికొండనుంచి వచ్చేనీరు దారిపొడుగునా సాగుకు నీరు అందిస్తూ పెన్న చేరుతుంటుంది. దీనికి సంబంధించిన సమస్తవివరాలు ఖోస్లా కమిటీ రిపోర్టులోవున్నాయి. కాని సిద్ధేశ్వరం వల్ల అనుమానాస్పదమైనలభించని లాభాలు నెల్లూరు జిల్లా ఎగువప్రదేశాలకు అపారంగా నందికొండ వల్ల లభిస్తాయి. దీనివల్ల గుంటూరు, నెల్లూరు, జిల్లాలలోవున్న భూమి, అందులో సాగుకు పనికివచ్చేభూమి ఏవిధంగావుంటో ఈ క్రింది పట్టికలో చూడవచ్చు.

—: పట్టిక :—

వివరం	వైశాల్యం వందల ఎకరాలలో	సాగుకు పనికివచ్చు భూమి వందల ఎకరాలలో	మొత్తం భూమిలో శాతం
గుంటూరుజిల్లా:-			
1. పలనాడుతాలూకా	6,664	3,863	58
2. సత్తెనపల్లి ,,	4,650	3,240	70
3. నర్సారావుపేట ,,	4,583	3,814	83
4. గుంటూరు ,,	3,464	2,852	82
5. వినుకొండ ,,	4,122	2,393	58
6. బాపట్ల ,,	4,278	3,651	85
7. ఒంగోలు ,,	5,212	4,206	81
మొత్తంజిల్లా సగటు	——	——	74%
నెల్లూరుజిల్లా:-			
1. కనిగిరి తాలూకా	6,403	5,002	78
2. కందుకూరు ,,	5,126	2,690	52
3. ఉదయగిరి ,,	5,557	4,194	72
4. కావలి ,,	3,505	2,621	75
5 ఆత్మకూరు ,,	4,091	2,204	54
6. కోవూరు ,,	2,465	1,249	51
7. జమీందారీ భూములు (దర్శి, పొదిలి వెం.)	10,239	4,865	48
మొత్తం జిల్లా	——	——	57%

దీనివల్ల నెల్లూరుజిల్లాలో సారవంతమైన భూమి సాగుకు పనికివచ్చేది ఎంత వున్నప్పటికీ నీటి వసరులు లేనందువల్ల ఇతర జిల్లాలన్నిటికంటే నిరుపేదగావుందని ఈ క్రిందిపట్టిక తెలుపుతుంది:—

జిల్లాపేరు	జనాభా	మొత్తం భూమి ఎకరాలలో	సాగుకు పనికివచ్చే భూమి ఎకరాలలో	వ్యవసాయ ఉత్పత్తి రూపాయలలో	తలఒక్కటికి వ్యవసాయ ఉత్పత్తి రూపాయలలో
1. బళ్లారి (పూర్తి)	12,40,968	37,64,542	29,69,075	28,19,97,208	227
2. కర్నూలు	12,64,154	50,15,222	30,08,379	21,90,89,534	173
3. అనంతపురం	13,60,727	42,92,129	32,79,097	20,52,73,531	151
4. గుంటూరు	25,42,244	36,93,743	28,10,343	34,45,53,887	135
5. తూర్పుగోదావరి	24,06,352	36,33,573	18,21,874	30,60,74,637	127
6. పశ్చిమగోదావరి	16,97,892	19,29,460	15,18,638	21,14,16,857	125
7. కృష్ణ	17,79,760	22,39,187	17,89,358	20,36,80,939	114
8. కడప	11,61,713	37,34,525	21,78,372	12,52,92,025	108
9. చిత్తూరు	18,08,725	37 69,290	19,60,018	14,30,26,340	79
10. విశాఖపట్టణం	20,71,671	33,14,434	24,03,995	32,06,82,812	76
11. శ్రీకాకుళం	21,05,847	24,88,911			
12. నెల్లూరు	17,93,774	50,94,191	26,68,398	12,15,95,018	68
మొత్తం ఆంధ్రరాజ్యం	2,12,33,847	4,30,32,027	2,64,07,547	248,26,82,783	117

పై పట్టికననుసరించి మిగత జిల్లాలన్నింటికంటే నెల్లూరుజిల్లా వ్యవసాయోత్పత్తి చాల తక్కువ అని, ఈ జిల్లా కరవుకు ముఖ్యమైన కారణం మెట్టతాలూకాలలోని అనావృష్టియేనని ధృవపడుతుంది.

ఇంతేకాక రాయలసీమ కరవు కాటకాలకు ఆలవాలమైనదని మనము అనుకుంటాము. పై లెక్కలనుబట్టి రాయలసీమజిల్లాలు నెల్లూరు, చిత్తూరు, విశాఖపట్టణం జిల్లాలకంటే హీనస్థితిలో లేవని ధృవపడుతుంది. ఈ లెక్కలు మదరాసు గవర్నమెంటు పంటరిపోర్టునుంచి సేకరించబడినవి. పంటల వివరాలు గత అయిదు సంవత్సరాలనుంచి పండిన పంటలలో సగటుకు సమానమైనవి. పంటల ధరలు 1951 ధరలప్రకారం కట్టబడినవి.

రాయలసీమలో కడప, కర్నూలు, అనంతపురం, బళ్ళారిజిల్లాలలోపండే వేరుశనగ, ప్రత్తి మొదలైనవాటికి ఎక్కువ విలువవున్నందువల్ల ధనరూపకంగా ఆ జిల్లాల పంటలకు ఎక్కువ విలువ సంప్రాప్తిస్తుంది. అందుచేత జలాశయ నిర్మాణము, వ్యవసాయాభివృద్ధి, నీటివసరుల పెంపుదల ముఖ్యంగా నెల్లూరు, ఉమ్మడి విశాఖ, చిత్తూరుజిల్లాలను దృష్టిలోవుంచుకొని చేయాలి. ఉమ్మడి విశాఖలోను, చిత్తూరులోను ఆంధ్రమహానదులయొక్క నదీజలాలను తీసికొనిపోవడం కష్టసాధ్యం. నెల్లూరుకు ఈఇబ్బందిలేదు. తుంగభద్రా జలాలవల్ల లభించే లాభాలేకాకుండా నందికొండద్వారా ఇంక ఏయే తాలూకాలలో ఏయే విధంగా నీటి సదుపాయాలు లభించడానికి అవకాశంవున్నదో ఈ క్రింది పట్టికవల్ల తెలుస్తుంది. ఈ పట్టికలో నందికొండ ప్రాజెక్టుకు సంబంధించిన సమస్త వివరాలు ఇవ్వబడినవి: ● తరువాత 17 పేజీలో

జమీన్‌దారీ రద్దు చట్టం

సమ్మతగ్గుదల చట్టంతో కలిపి
హైకోర్టు అడ్వకేట్ : శ్రీ ఆర్. వెంకట సుబ్బారావుగారి వ్యాఖ్యానంతోటి
వెల: రు 1-0-0. పోస్టేజీకరు
జమీన్ రైతు - నెల్లూరు.

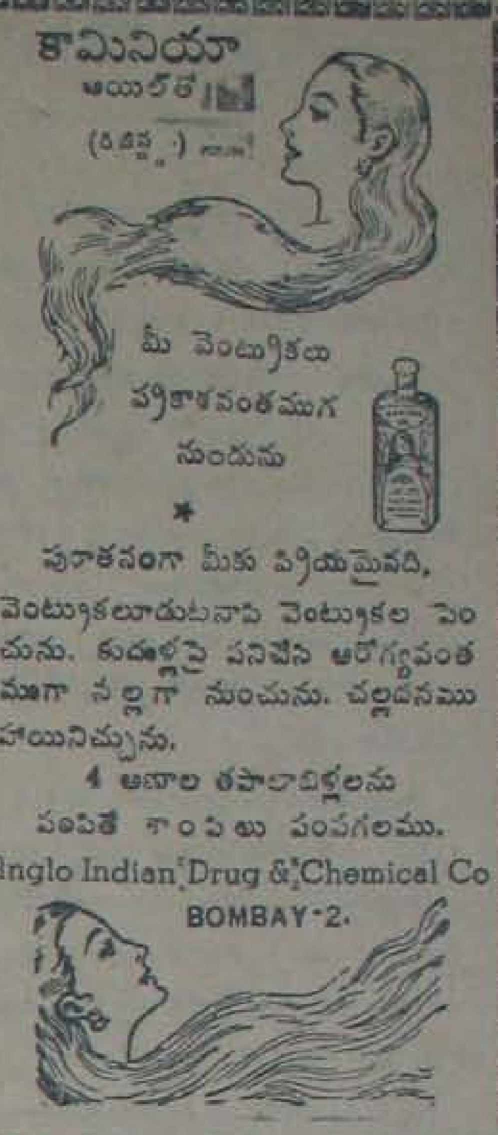

పురాతనంగా మీకు ప్రియమైనది, వెంట్రుకలూడుటనాపి వెంట్రుకల పెంచును. కుదుళ్లపై పనిచేసి ఆరోగ్యవంతముగా నల్లగా నుంచును. చల్లదనము హాయినిచ్చును.

4 అణాల తపాలాబిళ్లలను పంపితే శాంపిలు పంపగలము.

డోంగ్రేగారి

బాలామృతము

బలహీనమైన బిడ్డలకు పుష్టియున్ను బలమున్ను ఆరోగ్యమునిచ్చును

కుష్ఠు — బొల్లి

వగైరా మేహమచ్చలు – వెగ – నవాయి వ్యాధులకు గ్యారంటీ చికిత్స.
గ్యారంటీ ఉచితం.
జి. వి. రెడ్డి & కో., [రిజిష్టర్డు]
"ధార్మికా శ్రమము"
గోపాలపురం : : తూర్పుగోదావరి.

సిమెంటు రేకులు

మా వద్ద ఎల్లప్పుడు దొరకును
మారడుగు పెంచలయ్యశెట్టి & బ్రదర్సు
సంతపేట — నెల్లూరు

ప్రత్యేకరాష్ట్రానికి ఆంధ్రులు జరిపిన పోరాటం

(7వ పేజి తరువాయి)

రింపబడింది. ఆంధ్రరాష్ట్రం కావాలనే వార్దా తీర్మాన రాయబారానికి కాంగ్రెస్ కార్యవర్గం స్వరాజ్యం తర్వాత స్వరాష్ట్రం లెమ్మన్నది.

రెండవ ప్రపంచయుద్ధం ముంచుకురానే వచ్చింది. యుద్ధవ్యతిరేకోద్యమాలలో ఆంధ్ర ప్రజానీకం ముందుండింది. అనేకులు జయిళ్ల పాలయ్యారు. యుద్ధం ప్రపంచవ్యాప్తమయింది. చైనా రష్యా చేరిపోయాయి. స్వరాజ్యం ఇస్తే, యుద్ధంలో అభివృద్ధివాదులంగా పోరాడుతాం అన్నది కాంగ్రెస్. ప్రభుత్వం చెవిని పెట్టింది.

అయితే 'క్విట్ ఇండియా' చెప్పింది బ్రిటీషు. ఆగస్టుఉద్యమం ఉధృతంఅయింది. కమ్యూనిస్టులు ప్రజాయుద్ధనినాదంతీసుకున్నారు. హైదరాబాదు ఆంధ్రరాజకీయాలలోకివచ్చింది. విశాలాంధ్రనినాదం తీసుకున్నారు. ఆంధ్రదేశం అటూఇటూ ఊగింది. యుద్ధం ఆగిపోయింది.

ఆగస్టు 15, 1947 ఇండియా విభజనఅయింది. ఇండియాకు స్వాతంత్ర్యం ప్రకటింపబడింది. స్వరాజ్యంతో స్వరాష్ట్రం కావాలన్నారు ఆంధ్రులు. రాజ్యాంగపరిషత్తు యోచిస్తుంది అన్నారు. రాజ్యాంగపరిషత్తు నూతన ముసాయిదాలో వస్తుంది అన్నారు. నూతన ముసాయిదాలో ముందుగానే రాష్ట్రం యేర్పడవలె నన్నారు. ఆంధ్రులు ఆశాపూరితులైనారు. 1948 మార్చిలో పండిత నెహ్రూ విశాఖ పట్నంవచ్చినప్పుడు ఆంధ్రకు క్షీణమూరాయి. వెర్రులెత్తారన్నారు. నిజంగానే నిరాశులై ఆంధ్రులు వెర్రులెత్తుతున్నారు.

అందుపైన చివరకు ధార్‌కమిటీవేశారు. హైదరాబాదువాటు ఇండియాపై తగసాధించ ప్రయత్నించినరోజులు. ధార్‌కమిటీ భాషా రాష్ట్రాలు వద్దంటూ, పరిపాలనారాష్ట్రాలు నిర్మించాలన్నది. అదృష్టా బొంబాయి, మద్రాసులు ప్రత్యేక రాష్ట్రాలుచేయాలన్నది. ఆంధ్రులు హతాశులైనారు. జయపూర్ కాంగ్రెసు వచ్చుచున్నది. డాక్టరు పట్టాభి అధ్యక్షుడు. ఆంధ్రులఆశలం గ్రహించారు. పట్టాభి, పటేల్, నెహ్రూల కార్యవర్గ కమిటీ వేశారు.

కాంగ్రెసు నివేదిక 1949 మే 4 న బయలుపడింది. ఆంధ్రులు మద్రాసువదలు కుంటేనే ఆంధ్రరాష్ట్రం యిస్తాం అన్నారు. మిగతవారికి అసలే భాషారాష్ట్రాలు ప్రస్తుతం లేవన్నారు. ఆంధ్రులు ఉగ్రులైనారు. మద్రాసు వదలుకుంటామన్నారు. ఆపై కాలు గాగాపోతినవి. 1950 జనవరి 26న రావలసిన రాష్ట్రం ఈ ఆశేకాలలో ఆహుతిఅయింది. ఆనాడు నిల్వనిధి 10 కోట్లు మద్రాసుకై 1 కోటి రావలసింది పోయింది.

నూతన రాజ్యాంగంప్రకారం ఎన్నికలు రానున్నవి. ఈలోగా ఆంధ్రరాష్ట్రం కోరారు. కలలుకూడలేదు. చివరకు శ్రీ గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి (స్వామిసీతారాం) ఉపవాసం ప్రారంభించారు. 45 రోజులు నడిపారు. ఆంధ్రదేశం సముద్రంగా కదిలినట్లు కదిలింది. కాని వినోబాభావే ఆదేశం సమర్థించి ఉపవాసం విరమించారు స్వామిసీతారాం. ఉప్పెనవచ్చి వచ్చినట్లు ఆంధ్రోద్యమం నిర్జీవంఅయింది. ఎన్నికలు జరిగినవి. కాంగ్రెసు శాసనసభ సమావేశం అయింది.

ఈలోగా కృష్ణా - పెన్నారు ప్రాజెక్టు పేరుతో రాయలసీమవారికి పరూపి కృష్ణనీరు అరవసీమకు తరలించే దురాలోచనఆరంభించారు. ఆంధ్రకైతాంగం, ప్రజానీకం దీన్ని ప్రతిఘటించింది. ఖోస్లానివేదిక ప్రకటించమన్నది. అరవ పెత్తనందారులక్రింద తమకు క్షేమంలేదని ఎంత తీవ్రంలో బయటపడితే అంతమంచిదనే భావం ఆంధ్రప్రజానీకంఅంతటా వ్యాపించింది.

ఈ అదనులో కాంగ్రెసుల వైమనస్యాలు మన స్పర్ధలవల్ల నేమి, కేంద్రప్రభుత్వ ఉదాసీనం వల్ల నేమి రాష్ట్రంరాలేదని విసిగి శానవర్ణనాతీతమే మార్గమని శ్రీ పొట్టి శ్రీరాములుగారు ఉపవాసం ప్రారంభించారు. 54 రోజులు అనంతరం ఆహుతిఅయ్యారు. ఈ త్యాగ ఆత్మార్పణాన్ని ఆంధ్రప్రజానీకంచూచి ఆగలేకపోయింది. కాంగ్రెసులంతా తిరుగుతూ యున్నంటే విద్యార్థులు కార్యరంగంలోకిదూకితే వారినిచూచి ఆంధ్రప్రజానీకం కార్యాచరణలోకి దిగింది. ఆంధ్రదేశం రవాణా స్తంభం అయింది. కేంద్రం ఎంతో నాన్చిర్యంలోపడి చివరకు మద్రాసుమినహా ఆంధ్రరాష్ట్రం యిస్తాంఅన్నది. ఇంతకు పరిశోధనలకు ఖోస్లానివేదిక ప్రకటించింది.

జస్టిస్ వాంఛూను పంపింది. విచారించి నివేదికపంపాడు. అక్టోబరు 1 ఆంధ్రరాష్ట్ర అవతరణ మద్రాసు మినహా జరుగుతుందని, బళ్ళారిజిల్లాలోని కర్నాటకతాలూకాలు మైసూరులో కలుపుతామని, బళ్ళారితాలూకా విషయం తేల్చవలసుకుందని పండిత నెహ్రూ పార్లమెంటులో మార్చి 25 న ప్రకటించారు.

జస్టిస్ మిశ్రా బళ్ళారి విచారణచేశారు. జనవాక్యం తేకుండా ఎవరెటు పోతారో చెప్పలేమంటూ బళ్ళారిని మైసూరులో కలపమన్నాడు. వాంఛూ చెప్పినట్లు బళ్ళారితాలూకా గూర్చి ఆలోచించటానికి కలిసేపోతే కనీసం ఫిర్కాలవారి యోచించవలెనని మొర, రూపకగుడి, బళ్ళారిఫిర్కాలు ఆంధ్రులకు రావలెనని కోరాం. కొందరు బళ్ళారికి పడక కావాలనే బలహీనవాదంతో మనవాదం ఎగిరిపోయింది. బళ్ళారే ఆంధ్రనుండి పోయింది.

ఇన్ని పోరాటాల ఫలితంగా, ఇందరు మహానుభావుల త్యాగాల ఫలితంగా అక్టోబరు 1 న ఆంధ్రరాష్ట్రం అవతరించుచున్నది.

ఈ కోలాహలంలో ఆనందోత్సాహాలలో వుండే ఆంధ్రులకు గుణపాఠం హెచ్చరిక చేస్తుటోయున్నట్లు కవివిని ఊహించియొక్కని విధముగా కల్లోలగోతమి పొంగిపొరి ఆంధ్రజీవితాన్ని కల్లోలంచేసింది.

అనేకమంది కష్టార్జితంవల్ల సాధించే ఆంధ్రరాష్ట్రం, పలువురు మహాపురుషుల సామాన్యయోధుల పవిత్రరక్తతర్పణంతో స్వీకరించే ఆంధ్రరాష్ట్రంలో ప్రాజెక్టులు, పరిశ్రమలు, విద్యాలయాలు, నిర్మించుకొని గోదావరి గుణపాఠంతో మరి వరదలు రాని తీరున నదీవరాలను నిరోధించి, డాములు, ప్రాజెక్టులు నిర్మించుకొని ఆంధ్రరాష్ట్రాన్ని స్వయంపోషకం చేసుకొని ఆదర్శ రాష్ట్రంగా మన త్యాగాలతో మన నిరాడంబరంతో, పొదుపరితనంతో, కట్టుబాటుతో, స్వంత లాభం కొంత మానుకొని, కలిమితో అందరం కలసి ఐక్య కృషితో ఉత్తమభావప్రపూరితులమై ఆదర్శ రాష్ట్రం ఆంధ్రరాష్ట్రం అనిపించుకొని విశాలాంధ్ర సాధించి భారతజాతిలో ఆంధ్రజాతి వేలాది సంవత్సరాలనుండి గడించిన చరిత్రతోపాటు ఆధునిక చరిత్రలో సాధించిన విజయాలతో భవిష్య చరిత్రలో కూడా ఘన విజయాలనుసాధించి సామాన్య మానవుడు తనభావనలో, తన జీవితములో, తన పాలనలో ఆంధ్రుడుగా మసలిగి తెలుగు మాగిందనే ఆత్మ విశ్వాసంతో ఇతరులలో తలెత్తుకొని నేమా ఆంధ్రులమని చెక్కగోగలవిధంగా ముందుకు సాగుతాం. అందుకు అందరం కదులుదాం. జై ఆంధ్ర.

జారిన దేశగౌరవము
జక్కనదిద్ది, మహాంధ్ర మండలీ
భారము శ్లాఘనీయముగ
పాలనచేసి నమాన రాష్ట్రముల్
కూరిమినానవేయు తెలు
గుంబురమింగ యిసేమరయ్య దీ
కారతి నాంధ్రపుత్రులు! జ
గజ్జనసోదర్మమె దృష్టినిల్పుచున్.

గనోక్యూర్
అన్నిసెగలకు గంటలలోగుణము
ఈశ్వరంఫార్మసీ, రాజమండ్రి.

ఆంధ్రలో నీటివసరులు

13.వ పేజి కొరవ

కొత్తగా నీటివసరులతో నందికొండ ప్రాజెక్టుక్రింద సాగుకువచ్చే భూమి వివరములు:—

వివరములు	మెట్టసాగు (ఎకరాలు)	పల్లపుసాగు (ఎకరాలు)	మొత్తం (ఎకరాలు)
హైదరాబాదు సంస్థానము:—			
ఎడమవైపు కాలువ	2,25,000	4,65,000	6,90,000
ఆంధ్రరాజ్యం :—			
(ఎడమవైపు కాలువపై సాగు) కృష్ణాజిల్లా లోని నందిగామ తాలూకా			
కుడివైపు కాలువ	80,000	1,25,000	2,05,000
గుంటూరుజిల్లాలో:—			
పలనాడు తాలూకా	1,43,320	71,660	2,14,980
సత్తెనపల్లి ,,	1,26,960	63,480	1,90,440
గుంటూరు ,,	1,600	800	2,400
నర్సారావుపేట ,,	1,38,240	69,120	2,07,360
వినుకొండ ,,	1,22,520	61,260	1,83,780
ఒంగోలు ,,	1,00,000	50,000	1,50,000
గుంటూరుజిల్లా మొత్తం	6,32,640	3,16,320	9,48,960
కర్నూలుజిల్లా మార్కాపురంతాలూకాలో	32,080	16,040	48,120
నెల్లూరుజిల్లాలో:—			
కందుకూరు తాలూకా	1,93,360	96,680	2,90,040
కావలి ,,	1,35,413	67,707	2,03,120
ఆత్మకూరు ,,	98,600	49,300	1,47,900
కోవూరు ,,	36,200	18,100	54,300
ఉదయగిరి ,,	98,320	49,160	1,47,480
కనిగిరి ,,	1,24,760	62,380	1,87,140
పొదిలి ,,	83,040	41,520	1,24,560
దర్శి ,,	1,16,360	58,180	1,74,540
నెల్లూరుజిల్లా మొత్తం	8,86,053	4,43,027	13,29,080
ఆంధ్రరాజ్యానికి మొత్తం	16,30,773	9,00,387	25,31,160
లేక	16,30,000	9,00,000	25,30,000
మొత్తం ప్రాజెక్టుక్రింద	18,55,000	13,65,000	32,20,000

పైన చెప్పిన అంకెలనుబట్టియూ, కారణాలనుబట్టియూ మనము మనజలాశయ నిర్మాణాలను గురించి తగిన పరిశీలనలు జరపకుండ, తొందరపడడం మంచిదికాదని తెలుస్తున్నది. జలాశయాల నిర్మాణంలో అతిముఖ్యమైన విషయం ఈ నిర్మాణాలకు పెట్టవలసిన పెట్టుబడి రాబడి ప్రకారంగా సాగుకువచ్చే ప్రతి ఎకరంమీద అయ్యేటటువంటి ఖర్చు.

మనదేశంలో ఉత్పత్తి అయే ద్రవ్యాన్ని బట్టి మనం ప్రతిసంవత్సరం ఎంత పెట్టుబడి ఈజలాశయాలమీద పెట్టగలమో దానినిబట్టి జలాశయాలను సంబంధించిన కార్యక్రమ పథకాలు తయారుచేయాలి. ఈ ప్రకారం మన సమగ్ర పథకంలోనున్న, తుంగభద్ర, సిద్ధేశ్వరం, నందికొండ, పులిచింతల, సోమేశ్వరం, వంశధార లను గురించిన ప్రణాళికలన్నింటినీ ఆర్థిక పరిస్థితుల ననుసరించి, ఫలాఫలాల ననుసరించి ప్రజల ప్రోత్సాహమునుసరించి తయారు చేసుకోవాలి. అప్పుడే ఆంధ్రదేశంలోని 12 జిల్లాలూ సస్యశ్యామలం కావడానికి, కరవు లేని, క్రమక్రమేణా ఫలితమిచ్చే ప్రణాళికలు తయారైన సస్యశ్యామలమైన ఆంధ్రలో కాని సర్వతో ముఖాభ్యుదయం చేకూరుతుంది.

—

మన ఆర్థిక సమస్య

[5 వ పేజికొరవ]

దేశంలో వచ్చినదానిలో 40 శాతము రాష్ట్రాలకు యివ్వవలసియున్నది. ఆ మొత్తమును జనాభా ప్రకారం మనరాష్ట్రమునకు పంపిణీ చేసెదరు. దానివలన మనకు కోటిరూపాయలు పైగా రాగలదు.

ఈవిధముగా పన్నుల హెచ్చింపు అంత సులభసాధ్యం కాదని తెలియుచున్నది.

మద్యపాననిషేధము

ఆంధ్రజిల్లాలలో అధనముగా కల్లు, సారాయిమీద వచ్చిన ఆదాయము 5½ కోటి రూపాయలు మాత్రమే. దానిముందు సంవత్సరం నాలుగుకోట్లు వచ్చెను. దానికి ముందుసంవత్సరం 2½ కోట్లు మాత్రమే. కాన తొందరలో నాల్గు అయిదు కోట్లు రాగలదని అంచనా వేయుట భ్రమ కాగలదు. మొదటి రెండుసంవత్సరములు నాలుగు రెండుకోట్లు వచ్చునని నాతలంపు. కాని సాంఘికంగా, రాజకీయంగా ఎంత ప్రతికూలత కలదో ప్రభుత్వంవారు ఆలోచించవలసియుండును. ఆంధ్రరాష్ట్రము వచ్చీరాకముందే కల్లుపంట్లు [illegible] వ్యతిరేకపార్టీలు దీనిని మరల ఒక ప్రబలమైన సమస్యగా చేయువారే కాంగ్రెసుకు స్థిరమైన బుద్ధిలేదని భూలవాదనతో ఆయుధం పెట్టి, రద్దుచేయుటకు రాజ్యాంగపట్టము ఒప్పుకాని బహిరంగ మద్యపానము కొరకా ఆంధ్రరాష్ట్రము? అను పెను సమస్యలైన క్లిష్ట సమస్యలు పుట్టవచ్చు కాగలవు. మద్యపాననిషేధమును తొందరగా రద్దు చేయుట వుచితము కాదని నాతలంపు.

ఈమార్గములన్నిటిని సమన్వయించి లోటును ఏకో ఒకరకముగా పూడ్చుకోవలసిన అవసరం కలదని మరల నొక్కి చెప్పుచున్నాను.

తుంగభద్ర పూర్తిచేయుటకు కావలసిన ద్రవ్యము, మచ్‌ఖండ్ వగైరాలకు, జమీన్దార్ల నష్టపరిహారమునకు కావలసిన మొత్తములేవు. వాటికి కేంద్రప్రభుత్వంవారు అప్పు యివ్వగలరు. లేక కేంద్రప్రభుత్వంనుండి తీసుకోవచ్చును. తుంగభద్రవిద్యుచ్ఛక్తికి 8 కోట్లు కావలసియున్నది. హైలెవల్ ఛానల్‌కు 9 కోట్లు కావలెను. రాజధాని నిర్మాణమునకు దాదాపు పదికోట్లయినను కావలసియున్నది. దీనిపై ఢిల్లీప్రభుత్వం 2, 3 కోట్లకుమించి ఎక్కువ యివ్వలేకపోవచ్చు! మన స్కీములన్నీ, నందికొండ వగైరాలు పూర్తి అగుటకు యింకా పెద్దమొత్తములు కావలసియున్నవి. మొత్తంమీద వచ్చే దశాబ్దములో ఆర్థిక సమస్య క్లిష్టంగా వుండునేమో! ఏమైనను ధైర్యముగా ఎదుర్కొనవలసియుండును.

—

యోగ రత్నాకరము

ఆయురారోగ్యముల గోరువారందరు చదువదగినది పత్రము. ద్వితీయసంపుటములు రు 13 లు, ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

డాక్టర్ ఏటూరు శ్రీనివాసాచార్యులు
కందుకూరివీధి — నెల్లూరు.

రెడ్డి అండ్ కో

(రిజిష్టర్డు)

H. O. గోపాలపురం [తూర్పు గోదావరిజిల్లా]

కుష్టు — బొల్లి
మఖరోగాది చికిత్సానిపుణులు
కేటలాగు వుచితము.

— విజ్ఞప్తి —

మహాశయులారా!

నెల్లూరు మరియు చుట్టుప్రక్కల జిల్లాల వారి సౌకర్యార్థం మా బ్రాంచి ఆఫీసు నెల్లూరుతుమ్మల్ వీధిలో పెట్టియున్నాము. మా కంపెనీ ఔషధములు కేటలాగులో నిర్ణయించియుండు ధరలకే మా నెల్లూరు బ్రాంచిలోగూడా తగు సలహాలతో మా ఔషధములే విక్రయించబడును. మావద్ద శిక్షణపొందిన తగు అనుభవశాలినే నెల్లూరు బ్రాంచి మేనేజరుగా నియమించియున్నాము. కాన మా ఔషధములు కావలసినవారు పైబ్రాంచిలో పుచ్చుకొనుట లాభకరము. వృథాశ్రమ, ఖర్చులు తగ్గును.

జమీన్‌రైతు చందా

సంవత్సరచందా	రూ. 6–8–0
అర్ధసంవత్సరచందా	3–4–0
విడిప్రతి	0–2–0

శాస్త్రీయమైన భృంగామలక తైలం

కల్పాశ్రమము
నెల్లూరు

ప్రశస్తమైన ఆయుర్వేదౌషధములకు

చింతలూరువారి

వేంకటేశ్వర ఆయుర్వేద నిలయము

ట్రంకురోడ్డు — నెల్లూరు.

ఫార్:

జర్మనీలో తయారైన డీసెలు ట్రాక్టర్లు; సులువైన మెకానిజం, యంత్రభాగములు తక్కువ. వ్యవసాయమునకు సరకుల రవాణాలకును అత్యుత్తమమైనవి. ఫార్ ట్రాక్టరుగలవారికి యెద్దులు గాని, వేరే యింజనుగాని, లారీలుగాని అవుసరములేదు. ఫార్ ట్రాక్టర్లు అన్నిపనులకును ఉపయోగపడును. 25 హార్సు పవరు గలిగిన D-250 మోడలు ఫార్ ట్రాక్టరు పనిపాటులలో పన్నెండు జతల ఎద్దులకంటె మేటియగు ఉక్కుయెద్దు; మార్కెట్టులో గల యితర ట్రాక్టర్లన్నిటికంటె తక్కువ ఖర్చులో పనిచేస్తుంది; ఖరీదు రూ. 9550/- లు మాత్రమే.

ప్రతి ఫార్‌ట్రాక్టరుకు గ్యారంటీగలదు. స్పేరుపార్టులు ఎల్లప్పుడు లభించును మీకు సమీపమునగల ప్రతి ఫార్ డీలరువద్దను మరమ్మతు సౌకర్యములు గలవు. ఇతరవివరములకును, ఉచితసలహాలకును వ్రాయండి

యలమంచిలి తేజోమూర్తి,
డి ఆ కృష్ణహౌస్,
గుడివాడ :: కృష్ణాజిల్లా.

సోమశిలవద్ద డ్యాం అవసరం

(8 వ పేజీ తరువాయి)

పోతే కనుపూరు కాలువ విషయం. ఇది తల్లక్రిందులవుతున్న నెల్లూరు డెల్టాకిస్తారా, కొత్త సాగుకిస్తారా అనేది భవిష్యత్తు తేల్చాల్సిన విషయం. ఉడి కాలువక్రింద సాగు మాడింటు ఒక వంతు వరిక్రింద, మిగతాది సజ్జ, రాగి పైర్లక్రింద వుంటుంది.

ఇదిగాక నందికొండ స్కీముక్రిందే సోమశిలకు దిగువన పెన్నపై ఒక పిక్ అప్ బారేజి వుంటుంది. దీనివల్ల మద్రాసు కాలువకు నీరు పంపడం మాత్రమే ఉద్దేశించబడింది. ఈ పిక్ అప్ బారేజినుండి (అంటే సంగం ఆనకట్ట లాంటిది) 4000 క్యూసెక్కుల నీరు నందికొండ ఉడి కాలువనుండి తెచ్చి పెన్నమీద, దక్షిణముగా వెళ్లే మద్రాసు కాలువకు ఇస్తారు. అంతకు మినహా ఈ బారేజివలనగాని, లేక దీనికి వదిలే నీరువలనగాని, నెల్లూరుజిల్లాకెట్టి ప్రయోజనమూ లేదు. ఈ విషయం ఖోస్లా రిపోర్టు పే 50 లో "పిక్ అప్ బారేజి పని నందికొండ ఉడి కాలువ తెచ్చే నీటిని మద్రాసు కాలువకు విడిచిపెట్టును" అని విదితంచేసింది.

అందువల్ల నెల్లూరుజిల్లాలో పెన్నకు దక్షిణం భాగమయిన సగం జిల్లాకు నీరురాదు. కృష్ణా పెన్నారుక్రింద, దక్షిణ కాలువక్రింద సాగవుతుందనుకొన్న 7 లక్షల ఎకరములు స్కీము క్రిందికిరాదు. ఈ విషయంకూడా ఖోస్లా రిపోర్టు పే 60 లో "కృష్ణా-పెన్నారు దక్షిణ కాలువక్రింద సాగుకు వచ్చే ప్రదేశాన్ని యీ ప్లానులో కలుపలేదు. గోదావరి నుండి నీరు కృష్ణకు మరలించితే యీ ప్రాంతానికికూడా నీరు యివ్వవచ్చు. ఈ లోపల పెన్నకు దక్షిణప్రాంతం యిందులో కలుపలేము" అని చెప్పారు.

మద్రాసు కాలువక్రింద ఏమయినా సాగయితే, ఆ కొద్దికూడా చెంగల్పట్టుకు మాపడం జరిగింది.

యిలా నందికొండ స్కీమువల్ల అనుకొన్న అంచనాలన్నీ సరిగ్గా ఫలించితే నెల్లూరు జిల్లాలో 7 లక్షల చిల్లర ఎకరములు సాగుకు వస్తుంది. అంటే నేడు సాగవుతున్న భూములలో, డెల్టా అనుకొనే కోవూరు, నెల్లూరు రెండులక్షలూ మినహాయించి ఈ మినహాయింపుతో 7 లక్షలు కలిపి లెక్కించినయెడల, సాగులోనున్న 13 లక్షలు సాగుకు లాయకయిన 10 లక్షల ఎకరాలు మొత్తం 28 లక్షల ఎకరాలలో 9 లక్షల ఎకరాలు తీసివేస్తే నీటి సప్లయి కావలసినది 14 లక్షల ఎకరాలు మిగులుతాయి. అన్నీ సరిగ్గా కలిసివస్తాయని వూహించుకొంటే, నందికొండవల్ల మన జిల్లాకు కలిగే ఉపయోగం అంతమాత్రమే. ఇప్పటి మరో విషయం మనం మరచిపోకూడదు. నందికొండ ఉడికాలువ కొసన మనంవున్నాము. అంతేగాకుండా, ఏ ప్రాజెక్టు అనుకొన్నంత సప్లయిని ఇవ్వటం అనేది ఆచరణలో జరిగేదికాదు. దీనికి వుదాహరణం కడప-కర్నూలు కాలువ.

నెల్లూరుజిల్లా వుపయోగందృష్ట్యా కృష్ణా పెన్నారును నందికొండతో పోల్చితే పెన్న దక్షిణకాలువక్రింద 7 లక్షల 32 వేల ఎకరములు మొదటికారు 3 లక్షలా 61 ఎకరములు రెండవ కారు, పెన్నానది వుత్తర కాలువక్రింద 4 లక్షలా 87 వేల ఎకరాలు మొదటికారు, 2 లక్షలా 4 వేల ఎకరాలు రెండవకారు (రెండు కూడు తాలూకాలోసహా) కావలి, కనుపూరు కాలువలక్రింద 1 లక్షా 79 వేల ఎకరాలు మొదటికారు; ఇదే మొత్తం రెండవకారు పారుదల అవుతుంది. (మద్రాసు కాలువ లెక్కలు మినహా (వస్తుతం) అంటే కృష్ణా-పెన్నారుక్రింద మొదటికారుకు 13 లక్షలా 98 వేల ఎకరాలు సాగయితే, రెండవకారుక్రింద 7 లక్షలా 94 వేల ఎకరాలు సాగుకువస్తాయి. (ఖోస్లారిపోర్టు నుండే లెక్కలు)

కాని యిటు కృష్ణా-పెన్నారుగాని, అటు నందికొండగాని, రెండూ నెల్లూరుజిల్లాను సంపూర్ణంగా సంతృప్తి పరచలేవు. కారణం కృష్ణా-పెన్నారుక్రింద తిరచు మెట్టప్రాంతాలయిన కనిగిరి, దర్శి, పొదిలికి నీళ్లుపోవు. నందికొండ క్రింద పెన్నకు వుత్తరంగాకూడా సంపూర్ణముగా నీరురాదుకదా. పెన్నకు దక్షిణ తాలూకాలకు నీరులేవు. ఈ రెండు ప్రాజెక్టులకు సంబంధించినంతవరకు నెల్లూరుజిల్లా ప్రయోజనాలదృష్ట్యా ఇది వాస్తవిక విషయం. అయినప్పుడు నెల్లూరు ప్రజలు డ్యాముకొరకు చేసే ఆందోళన, రాసే ఆతురతకు అర్థం సులభముగా గ్రహించవచ్చు. ఏదో కొంత అధికముగా సాగవుతుందని కృష్ణా-పెన్నారు కావాలనటం-నందికొండ అక్కర్లేదనడం, ప్రాంతీయ సంకుచిత స్వలాభాపేక్ష కాకుండా, ఆంధ్రజాతి లాభానికి విశాల వినియోగానికి ఆటంకం అవుతుంది. అందువల్ల కృష్ణా-పెన్నారు ప్రసక్తి అనర్థకమూ, అప్రస్తుతమూ అవుతుంది. కావున ఆంధ్రజాతి లాభ ప్రయోజనాలదృష్ట్యా నందికొండ కావాలంటాము. దాన్ని సాధించను అవసరమయిన అన్ని చర్యలలోను నెల్లూరు ప్రజలు సహకరించుతారు. ఇందులో కృష్ణా-పెన్నారు క్రిందికిరాని వుత్తర ప్రాంతాల లాభంకూడా యిమిడివుంది.

ఇంతటితోనే ఆగడం మొత్తం జిల్లావాసుల ఉపయోగానికి తోడ్పడదు. అందువల్ల ఏవిధముగాను ఎవ్వరికీ నష్టంలేని విధంగా, కష్టంలేని పద్ధతిన నెల్లూరుజిల్లా ప్రజలు, నందికొండతో కలిపి సోమశిలపై డ్యాము నిర్మించమని కోరుచున్నారు.

సోమశిల వుపయోగం

నందికొండతో కలిపి, అంటే నందికొండ ప్రాజెక్టు నీరు ఎల్లాగు పెన్నపై ఏర్పడే పిక్ అప్ బారేజికి, కనుపూరు, కావలి కాలువల వలన ఒక రకంగా పెన్నానది సప్లయిఛానలుగా మారుతుంది. అందువల్లే పెన్నారునదికి వచ్చే ప్రవాహనీటిని కొంతయినా ఆపే పద్ధతిలో డ్యాము నిర్మించితే, అవసరమైనట్లు కాలువలలో, చెరువులలో యివ్వను వీలుంది. అంతేగాకుండా, పెన్న పైభాగంలో ఒకటి రెండు ప్రాజెక్టులు ఏర్పడ్డాయి. బహుశా గండికోట కూడా ఏర్పడవచ్చు. కావున సోమశిల దగ్గర డ్యాము మరింత అవసరమైంది. పెన్నక్రింద వున్న యిప్పటి సాగును నిలుపుకోవాలన్నా ప్రవాహమును రిజర్వుచెయ్యాలి. అందువల్లే నందికొండ ప్రపోజల్సుపై రిమార్కులు వ్రాస్తూ పెన్న విషయమై మద్రాసు ప్రభుత్వం కేంద్రానికి "ఖోస్లాకమిటీ సూచనలతో ప్రధానమయిన యింకొకటి, పెన్న రిజర్వాయరును కట్టడం. మామూలుగా ఈ నదీ ప్రవాహం 102 శతకోటిఘనపుటడుగులు (102 T Mc Ft) కాని, ఆధారపడదగిన ప్రవాహం చాలా తక్కువ. 20 శతకోటి ఘనపుటడుగులనుండి, 250 వరకు, ఒక్కొక్కసారి వస్తూంటుంది. అంతేకాకుండా ఇబ్బందికరమయిన ప్రవాహాలు కూడా కొన్నిరోజులు వుంటుంటాయి. అందువల్ల ఈనదీ ప్రవాహాన్ని తూర్పు కనుమలదగ్గర, ఎచ్చటయితే, నది కొండల గోమనుండి వస్తుందో అచ్చట ఆపికాను అవసరమయిన రిజర్వాయరును కట్టడంఅవసరం అని వ్రాసింది. ఈ వివరణ పెన్నానది స్వభావం. దానిపై సోమశిల డ్యాము అవసరమూ విదితంచేస్తుంది. ఖోస్లా కూడా గోదావరిలో కావలసినన్ని నీరున్నాయని ఏనాడయినా ఈ నీటిని పెన్నపై రిజర్వాయరు నిర్మించితే పెన్నకు దక్షిణంగావున్న కరువు ప్రాంతాలు సుభిక్షమవుతుందనికూడా అభిప్రాయపడ్డారు. కావున యిప్పుడది అప్రస్తుత చర్చ. అసలు విషయానికి వద్దాం.

నెల్లూరుజిల్లాలో అధికభాగమునకు సోమశిల డ్యాము లేకపోవచ్చును. డ్యాము పరిశోధన అయిపోయింది. కృష్ణానీటి అవసరంలేకుండా పెన్నలో కావలసినంత ప్రవాహంవుందని, అది రిజర్వుచేసి ఉంచితే నెల్లూరుజిల్లాలో నందికొండ క్రిందకురాని 14 లక్షల ఎకరాలలో సాగుకు లాయకైన కనీసం 8 లక్షల ఎకరాలకు యివ్వడం అస్తులిస్తూ ఆ డ్యాము డెల్టాకు కావలసినంత నీరే కాకుండా, రిజర్వుచేయగలిగితే రెండవకారుకు కూడ నీరు వుంటుందని తేలిపోయింది.

అయితే నందికొండస్కీములో యిది చేర్చి పెట్టుకుంటే, ప్రభుత్వానికి దబ్బెక్కడుంది? అంతా మనకే కావాలనడం దురాశకదా? యిలా ఎవరికివారు వారికోర్కెలకొరకు పట్టుబడితే, ఏదీ ఇవ్వని ఎగ్గాం చెయ్యడం? అనే అసంబద్ధ అభిప్రాయాలు కల్పించేవారుకూడా లేకపోలేదు. ప్రభుత్వం అభిగమ్యంచుకుంటుందని, అనివార్యమయిన విషయాలను మరుగుపర్చడం వల్ల కలిగే ప్రయోజనంకూడా లేదు. ప్రభుత్వం అంగీకరించకుంటే లాంగడీయవలసిన బాధ్యత ప్రజలపైవుంది. అంతేకాని ఆకెక్కో అనుకుంటుందని మొఖమాటపడడం కేవలం లాయర్లలా ప్రభుత్వంతరఫున వాదించడం తగనిపని. ఆ మాటకొస్తే నేడు మనం కోరేకోర్కెలన్నింటిని ప్రభుత్వం జ్ఞానోదయంతో అంగీకరిస్తుందనుకొన్నా? యిది దురాశ అవుతుందనటం అసమంజసవాదన. ఇతరులఉపయోగాన్ని హరించి లేక న్యాయమయిన యితరుల వాటాను మనకివ్వమనికోరటం నిజంగా దురాశఅవుతుంది. నెల్లూరుజిల్లాప్రజలకోర్కె అట్టిదేమీకాదని పైన్నే వివరించాను. పోనీ నెల్లూరుజిల్లాకన్నా యింకా అధోగతిలోవుండే యింకే ప్రాంతానికయినా, పెన్నానది ప్రవాహమును మరలించవీలుంటే, అట్టి ప్రభుత్వంచేస్తుంటే, జిల్లావాసులు అడ్డుపడమాస్తే అబ్బో. ఇది దురాశ అంటే మాకంత ఆశ్చర్యములేదు. సోమశిల కోర్కెలో అట్టిదేమీలేదు. యిక ఎవరికివారు కోరితే ప్రభుత్వం అన్నిటినీ ఎగ్గామం చెయ్యుతుందనటం అర్థరహితం. అల్లాగయితే, మనం ఏమీ అడక్కుండావుంటే మరీ మంచివారమవుతాం.

నందికొండతోకలిపి కట్టుకోకుండా, తరువాత కట్టుకోకూడదా అన్న ఆఖరివాదంవుంది. ఏ ప్రాజక్టు ఎప్పుడయినా కట్టుకోవచ్చు. కాని డబ్బులేదనే సమస్య ఇప్పుడు తెచ్చేవారు, అప్పుడు మరీ అధికమవుతారు. ఎందుకంటే కొంత డబ్బు ప్రాజెక్టులపై అధికంగా ఖర్చు అవుతుంది. అంతేగాకుండా యిప్పటికే మీకింత ఖర్చయితే, ఇంకా అడుగుతారంటయ్యా అని అడిగేవారికి మరీ సులభమవుతుంది. అంతేగాకుండా నందికొండతో కలిపి సోమశిల నిర్మించితే ఒకపనికే రెండుసార్లు చేయవలసిన శ్రమ, వృధా ఖర్చుల అరికట్టే వుపయోగాన్ని అధిగించేయవచ్చు. ముఖ్యంగా రాయలసీమకు ఎందులోను తీసిపోని, నెల్లూరుజిల్లాలోని 10 లక్షలకుపైగావున్న మెట్టప్రాంతాలకు నీటి సమస్య శాశ్వతంగా పరిష్కారమవుతుంది. అందువల్లనే సోమశిలపై డ్యాముకై ఆతురత.

ఈ కోర్కెను పరిష్కరించను రెండు పద్ధతులున్నాయి. (1) నందికొండ స్కీములో వున్న పిక్ అప్ బారేజిని సోమశిలకు దిగువన కాకుండా సోమశిల దగ్గరే నెల్లూరుజిల్లా ప్రయోజనాలదృష్ట్యా ప్రవాహాన్ని కొంత పక్కలకు మరలించకల్గిన పద్ధతిలో డ్యాముగా నిర్మించవీలున్నదని అభిప్రాయపడుతున్నాము. యిలాచేసి కావలి, కనుపూరు కాలువలు సంగంనుండికాకుండా, డ్యామునుండే తేవచ్చు. అప్పుడు కనుపూరు కాలువ నెల్లూరు దక్షిణ కాలువగా మార్చి నెల్లూరు దక్షిణప్రాంతాలకంతా నీరివ్వవచ్చు. అల్లాగే కావలి కాలువ ఉపయోగం చాలా అధికం అవుతుంది. నందికొండ ఉడికాలువక్రిందకు రాని పెన్న వుత్తర భాగంలోని భూములన్నీ దీనిక్రింద సాగవుతాయి. కోవూరు డెల్టాకు ప్రత్యేకంగా నీరందివ్వవచ్చు. పెన్న ప్రవాహమును ఎంత రిజర్వు చేయగలితో అంత అధికంగా కాలువలు సప్లయి

(తరువాయి 19 పేజీలో)

నమ్మకమయిన నగల వర్తకులు
గుండాల వేరారెడ్డి
చిన్నబజారు - నెల్లూరు.
మీకు కావలసిన నగలు సిద్ధముగా తయారు చేయబడి యున్నవి. లేనివి ఆర్డరుయిస్తే వెంటనే చేసి యివ్వబడును

వెండివలె గ్యారంటి గలవి
స్టెయిన్‌లెస్‌స్టీల్ సామానులు
* * * *
విజయాస్టోర్సు
చిన్నబజారు — నెల్లూరు

ప్రభాత ప్రెస్ - నెల్లూరు
కళాసృష్టికి నిలయము
ఆంధ్రదేశంలో అన్నిరకముల కలరు ప్రింటింగ్, లితోప్రింటింగ్ బుక్‌వర్కు, అట్టపెట్టెలు, రబ్బరు స్టాంపులు, ఎంబోజింగ్‌లకు ప్రసిద్ధమైనది.
అందమైన అచ్చుపనులు — నరసమైన చార్జీలు.
టెలిగ్రాం: GUJAT ముంగమూరువారివీధి పోస్టుబాక్సు నెం 25.

సోమశిల ప్రాజెక్టు

(18 వ పేజీకొరవ)

చేస్తారు. యిందువల్ల పెన్నానదిపై నందికొండ స్కీములో చేసిన 4 కోట్లా 5 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు ఎస్టిమేటు సోమశిలడ్యాము నిర్మాణంలో కలిపి వేయవచ్చు. అల్లా కొంత మొత్తం తగ్గిపోతుంది. పొరుగుల గాలువలు సోమశిలనుంచే తీయవచ్చు. ఈ విషయం సాధ్యాసాధ్యాలు కూలంకషంగానే ప్రభుత్వం గ్రహించవచ్చు.

అవిధంగా సాధ్యం కాదనుకొంటే, రైట్ రాయల్ రోడ్డు అంటే, పెన్నపై సీటున్నిటితో పాటు సోమశిలదగ్గర ప్రత్యేకంగా, నెల్లూరు జిల్లాదృష్ట్యా డ్యాము నిర్మించి. అందునుండి, మిగిలిపోయిన ప్రాంతాలకు నీరందించే కాలువతో మాకే చిత్తూరుజిల్లాకు కాలువలు త్రవ్వి నీరు సప్లయిచేయవచ్చు. దీనికంతా ఏపరిస్థితుల్లోనూ 14 కోట్ల రూపాయలకు మించదని యింజనీర్ల అభిప్రాయం. నందికొండ స్కీముక్రింద పెన్నపై పెట్టు 4 కోట్లు ప్రత్యేకించితే, 10 కోట్లే చాలు. కాని దీని వుపయోగం రెండవ కారు సంగతి అటుంచి, 10 లక్షల ఎకరాలకు మొదటికారుకు నీరందుతుంది. నందికొండపై 100 చిల్లరకోట్లు ఖర్చుపెట్టతన్న ప్రభుత్వానికి, దానిలో భాగంగా యిది చేర్చుకోవడం వుపయోగకరమే కాకుండా ఖర్చుకూడాతగ్గుతుంది. అయితే యింత ఖర్చా అని కొంతమంది విస్తుపోతే, అట్టివారికిసమాధానం ఒక్కటే. యింతవరకు కట్టిన ప్రాజెక్టుల్లో బహుశా యిది తక్కువ ఖర్చు, ఎక్కువ ఉపయోగకరమయినదని తెలుసుకోవలసివుంటుంది.

కొన్ని ప్రాజెక్టు	ఖర్చు లక్షలు	ఆయకట్టు ఎకరాలు	ఎకరానికి ఖర్చు
నగిరేరు	50,00,000	1900	4556
మచ్కుండఆనకట్ట	3,95,000	158	2500
హైదరాబాదుతుంగ	1,31,70,000	6000	1400
తుంగభద్ర	20,00,00,000	2,50,000	800

ఇవి మచ్చుకుమాత్రమే వుదహరించాను. యింత అధిక ఖర్చుతో కూడినవి యెన్నో వున్నాయి. అట్లాని వీటిని నిర్మించడం తప్పని అనలేము. ఎందుకంటే, ఆ ప్రాంతంలో అంత ఖర్చుచేయందే కాని, ఆ భూముల్లో పంట రావడం దుర్లభం. అందువల్ల ఆ ఖర్చును సమర్థించవలసివుంది. సోమశిలను వీటితో పోల్చితే, తుదకు 4 వ వంతు ఖర్చుకూడా కాదు. అందువల్ల ఖర్చుదృష్ట్యా, ఉపయోగందృష్ట్యా సోమశిల డ్యాము ప్రాముఖ్యత ఎట్టికో విదితం అవుతుంది. నందికొండతో కలిపి సోమశిలను నిర్మించడం ఖర్చును తగ్గించడం, ఉపయోగాన్ని హెచ్చించడం, భవిష్యత్తులో చేసిన పని చెడగొట్టదలచిన స్థితి తెచ్చుకోకుండా పోవడం, మొత్తం ఒకజిల్లా నీటి సమస్యను శాశ్వతంగా తెనుకకునెట్టడం? అవుతుంది. యిప్పుడీ సమస్యను సాధించలేకపోవడం అంటే ఇది అశ్రద్ధాన్యమై కూర్చుంటుందన్న విషయాన్ని జిల్లా ప్రజలే కాకుండా రాష్ట్ర ప్రజలు, ప్రభుత్వం గుర్తించి సోమశిల డ్యాము నిర్మాణంకొరకు సాగే ఆందోళనకొరకు అన్ని వర్గాలు, ప్రజలు, పార్టీలు సంపూర్ణంగా సహకారాన్ని యివ్వగలరని ఆశిస్తున్నాను.

షరా:—నెల్లూరుజిల్లా ప్రయోజనాలదృష్ట్యా మాత్రమే అయితే $4\frac{1}{2}$ కో. రూ. ఖర్చుతో సోమశిలపై డ్యాము నిర్మించవచ్చుని ఇంజనీర్ల అభిప్రాయం.

అర్థశతాబ్దిగా ఆంధ్రరాష్ట్రములో
అపారభాషాసేవకులు

వేంకట్రామ అండ్‌కో.,

హెడ్డాఫీసు : విజయవాడ
బ్రాంచి : నెల్లూరు
ప్రొప్రయిటరు : ఈదర వేంకట్రావు

ఈ

నూతన ఆంధ్రరాష్ట్రావతరణ శుభసమయమున
తమ అభిమానులకు, వ్యాపారస్థులకు,
రచయితలకు, ఉపాధ్యాయులకు
తమ శుభాకాంక్షలను
అందజేయుచున్నారు

ఆంధ్రరాష్ట్రమాత కర్ఘ్యపూజ

★★★ నటకావతంస' శ్రీ స్థానం ★★★

శ్రీమత్పోరిత రాణీ!
స్తోమత్సంస్కారదీర! సురుచిర వాణీ!
ప్రేమాణీ! శుభకల్యాణీ!
మామహనీయాంధ్రరాష్ట్ర మాతాంబనమో!

ఓహోహో ఆంధ్రరాష్ట్రమ!
ఓహో! మాత్యాగఫలమ! ఉదయించితివా!
జోహారు లందుకొవి, మా
మాహోత్సవ పూజలంది మనుపుముశుభముల్!

శ్రీకాకుళాంధ్ర రాజేశ్వర విష్ణు వ
 ర్ధనుని మహాశౌర్య రసముద్రావి,
వేంగిదేశాధీశు శృంగ కావ్య ప్రభు
 వుల పరాక్రమమున పూగియాడి,

చాళుక్య రాజరాజనరేంద్రుల సుభార
 తీదేవిపై మహోత్తేజమొంది,
కాకతీసామ్రాజ్య గర్వగీర్వాణిపై
 అందాంతరాలలో ఘనత కెక్కి,

కృష్ణరాయల కీర్తిపై కృపనువెలసి,
మన కవీంద్ర పల్లకిలందు మనసుమురిసి,
మనకయైపోయి, నేడు మామనవులరసి,
యవతరించిన యాంధ్రమాతార్ఘ్యమిదిగో.

దేశోద్ధారులు, విశ్వదాతలు మహా
 ధీశాలు రాదేశభ
క్తుల్, శౌర్య గుణాఢ్యులెందరో మహా
 త్ముల్ త్యాగముల్ జేసి, నీ
దేశౌన్నత్య విశిష్టతన్ నిలుపగా
 దివ్యాత్ములై పోయి ర
మ్మా! శాంతిన్ విడు నీదు పుత్రులకు ప్రే
 మైక్యాను సంధాయివై.

నిను సేవించెడి వాంఛతో తనకు దా
 నే పొంగి, యుప్పొంగి, పొ
ల్లిన గోదావరితల్లి పర్వులకు గూ
 రెజా మాదు సంపత్తు లె
ల్లను, ఆ సోదరి నాదరించి, మము ను
 ల్లాసింపగా జేసి, మా
ధన ధాన్యాంచిత సంపదలు మరల సం
 ధానించుమా అమ్మరో!

మన గోదావరి, తుంగభద్ర కవేరీ
 కృష్ణమ్మ పెన్నారు లం
గనలై నీ కభిషేకమివ్వ, సుమ శా
 ఖల్ గంధముల్ జల్లి, ప్ర
కృనవస్యాంబలు చామరాల్ విసుర, మే
 ఘాల్ ఛత్రముఁబట్ట, నీ
తనయార్చామదమొందు మాతెలుగుమా
 తా! మమ్ము దీవింపుమా.

జై జై మహాంధ్ర రాష్ట్రజననీ గోపీ!
 మురియుమా ముక్కోటి మ్రొక్కులంది;
వేదార్థ శాస్త్రార్థ విజ్ఞాన మూర్తనీ!
 బోవుమా మామన! పూజలొంది;
సంగీత నాట్య చిత్రాంగ!కవిజ్యోతి!
 రగులుమా ఆత్మ హారతులనొంది;
రామరాజ్య సమాన రమణీయ దారుణీ!
 కృపజూడుమా దావ ధూపమొంది;

దేశభక్త, దేశోద్ధారాదేశ విశ్వ
దాతల మహాద్భుతాదర్శ ధర్మమొంది,
పొట్టి శ్రీరాము నాత్మపై పొందినట్టి
ఆంధ్రమాతరో నీకిదే అర్ఘ్యపూజ.

యిల్లు, ఖాళీస్థలము - బాడుగకు

(1) నెల్లూరు చిన్నబజారులో (మెయిన్ రోడ్డులో) కుళాయి, విద్యుచ్ఛక్తి, దీపములు కలిగియున్న నెం 347 కు డాబాయిల్లు బాడుగకు యివ్వబడును, వ్యాపారమునకు ఆఫీసుకు కూడా అనువుగాయున్నది.

(2) నెల్లూరు ట్రంకురోడ్డు, రైల్వేస్టేషన్ రోడ్డు కూడలిలో షుమారు 30 అంకణముల ఖాళీస్థలం బాడుగకు యివ్వబడును.

—: వివరములకు :—
మహమ్మద్‌ఖాన్ & సన్సు, జనరల్‌మర్చంట్సు
348 చిన్నబజారు, నెల్లూరు.

ప్రీమియర్ చిట్ కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్ - మద్రాసు

* * *

నెల్లూరు అర్తితోట అగ్రహారంలోని ప్రీమియర్‌బ్యాంకి ఆఫ్ ఇండియా ఆవరణంలో వుండు, ప్రీమియర్ చిట్ కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్ (మద్రాసు) నెల్లూరుశాఖ తరపున రు 2000: రు 1000, రు 500, రు 250 చిటీలు ప్రారంభించబడినవి.

(బోర్డు అనుమతిని)
డా. యస్. రఘునాథసింగ్
డైరెక్టరు

అందమంతా యిందులోనే ఇమిడివున్నది
ఎవరమ్మా తయారు చేసింది?

గుండాల వెంకటసుబ్బారెడ్డి & సన్సు
బంగారు వెండి నగల వర్తకులు
చిన్నబజారు :: నెల్లూరు

రాష్ట్రాల విభజన దేశ సమైక్యతకు భంగకరం కాగూడదు

ఆంధ్రరాష్ట్రావతరణ సందర్భంలో ప్రధాని నెహ్రూ సందేశం

"దీర్ఘ నిరీక్షణ, అధిక తర్కము అనంతరం కట్టకడపట ఆంధ్రరాష్ట్రం అవతరించింది. ప్రస్తుతం ఆ వాదాన్ని మరుస్తాం. భారతదేశంలోని రాష్ట్రములనే కుటుంబంలో ఈ నూతన సభ్యురాలికి మన శుభాశిస్సుల నందజేద్దాం. అంతేకాదు. ఈ నూతన రాష్ట్రం అభివృద్ధి నొందుటకు మన శక్తి కొలదీ సాయపడుదాం.

"ఈ కట్టకడపటి దశలో, మద్రాసురాష్ట్ర విభజన గురించి, తమిళుల, తెలుగువారిమధ్య సుహృద్భావం లోపించడం దురదృష్టకరం. ఏ విభజనకూడా సాహకరమైనట్టిదేగాక మానసికమైన ఒక వ్యాకులత్వముకూడా. అదికలిగించు వ్యసనమును నేనుచక్కగాగ్రహించగలను. కాని ఒకసారి నిర్ణయం చేసిన తర్వాత సుహృద్భావంతో దానిని స్వీకరించవలెను. గతంలో అనేకసంవత్సరాలుగా ఆంధ్రులు ప్రత్యేక రాష్ట్రం వాంఛించిరి. వారికోరిక సమ్మతించబడింది. కాని మార్గములో అనేక చిక్కులేర్పడి, దానిని సాధించుటలో ఆలస్యమేర్పడినది. ఇప్పుడెటూ అవతరిస్తున్నది. గాన మన సుహృద్భావమునకెంతయు తగియున్నది.

"సమైక్య భారతావని భావన, నిజస్థితుల నిర్మాణంలో పుత్పన్నమయ్యే రాష్ట్రీయ వాదాన్నిగాని మరి దేనినిగాని నేను అభిమానించేవాణ్ణి గాను. దానిని ఒక నిర్జీవమ రూపంగాగాని లేక అత్యధిక కేంద్రీకరణగాగాని అపార్థం చేసికోగూడదు. రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యములోగాని, సాధ్యమైనంత ఎక్కువ వికేంద్రీకరణంలో నాకెక్కువ విశ్వాసం గలదు. కాని అట్టి అత్యవసరమైన ఐక్యభావం, కొంత కేంద్రీ

—కొరవ ఆఖరుకాలంలో

నూతన రాష్ట్రంలో ప్రజలు సుఖసౌభాగ్యాలు పొందాలె!

ప్రెసిడెంటు శ్రీ ప్రసాద్ సందేశం

భారత రిపబ్లిక్ అధ్యక్షుడు డాక్టర్ రాజేంద్రప్రసాద్ పంపిన సందేశంలో, నూతనంగా ఆవిర్భవిస్తున్న ఆంధ్రరాష్ట్రం, తనకాళ్లమీద తానునిలబడి, ప్రజలకు సుఖోన్నతులు కలుగ చేయాలని ఆకాంక్షించారు. దేనియందైతే ఆంధ్రదేశం, ప్రజలు అతి ప్రధానమైన, ప్రాముఖ్యమైన భాగంగావున్నారో అట్టిదేశం యొక్క, జాతియొక్క బహుళ క్షేమానికి ఏ విధంగానూ విరుద్ధం గాని రీతిగా నడచుకోవలసివుందని గూడా వారు హెచ్చరించారు.

మొదటికాలం కొరవ

కరణ విధానం లేనిదే నేడు అభివృద్ధిసాధ్యం కాదనేది మనం జ్ఞప్తి యందుంచుకోవలెను. వివిధభాగాలను గురించే ఎక్కువగాను, దేశం మొత్తంగూర్చితక్కువగా మనం ఆలోచించితే, రాజకీయంగా బలహీన పడుటేగాక ఆర్థికాభివృద్ధికై ప్లాను వేయడం కష్టసాధ్యం. నేడు మన ముఖ్యకర్తవ్యాలలో భారతదేశ భావోద్రేకపూరిత విలీనీకరణ ఒకటియైవుంది

"కొత్తరాష్ట్రం ఏర్పాటు, భారతదేశ ప్రస్తుత స్వరూపపు నిర్మాణం మనస్సుల, హృదయాల విలీనీకరణగమనాన్ని ఏవిధంగాను బలహీనపరచదని నేనాశించుచున్నాను.

"అనేకవిధాల దీర్ఘ చరిత్ర, వైభవముగల్గియున్న పరిశుద్ధ మద్రాసుకు ఈ సమయంలో నా శుభాశిస్సులం నందజేయుచున్నాను."

—జవహర్ లాల్ నెహ్రూ

ఆంధ్రవనితల అలంకారము
ఆంధ్రమాతకు అహంకారము

రాయవరపు శంకరయ్య & సన్సు
ట్రంకురోడ్డు — నెల్లూరు

Edited, Printed and Published by N. Sree Ramamurthy, at the Zamin Ryot Power Press, 170, Thipparajuvari St., Nellore.